

Brabantse Monitor maatschappelijke effecten coronavirus

Resultaten meting 10 – veldwerk 8 t/m 12 november 2021

Brabantse Monitor maatschappelijke effecten coronavirus

Resultaten meting 10 – veldwerk 8 t/m 12
november 2021

drs. Karin du Long
Loet Verhoeven MSc

Colofon

Het PON & Telos heeft dit onderzoek verricht in opdracht van provincie Noord-Brabant.

Provincie Noord-Brabant

Auteur(s)

drs. Karin du Long en Loet Verhoeven MSc

Met dank aan Sanne Kruijzen

PON publicatienummer

211265-03

Foto voorzijde

www.istockphoto.com

Datum

23 november 2021

© 2021 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon-telos.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Onderzoeksverantwoording	7
1.3 Leeswijzer	8
2 Persoonlijke situatie	2
2.1 Hoe gaat het met jou en wat is jouw persoonlijke situatie?	2
2.2 Aangedaan door de huidige situatie	2
2.3 Eenzaamheid	3
2.4 Ervaren van de huidige situatie	3
3 Draagvlak en opvolging van de maatregelen en adviezen	5
3.1 Draagvlak van de maatregelen en adviezen	5
3.2 Vertrouwen in de maatregelen en adviezen	6
3.3 Opvolging van de adviezen	7
4 Vaccinatie	9
4.1 Vaccinatiebereidheid	9
4.2 Stellingen over vaccineren	9
5 Werksituatie	11
6 Vertrouwen in aanpak crisis door instanties	12
7 Zorgen over en impact van de crisis	13
7.1 Zorgen over de crisis	13
7.2 Impact van de crisis	14
Bijlage A Resultaten uitgesplitst naar leeftijdsgroepen	17
Bijlage B Resultaten uitgesplitst naar Brabantse veiligheidsregio's	25
Bijlage C Achtergrondkenmerken	33
Bijlage D Vragenlijst 10-meting	34

Samenvatting

1. Respons

De 10e meting vond plaats van 8 tot en met 12 november. De vragenlijst is ingevuld door 2.079 Brabanders. Met deze respons kunnen we betrouwbare uitspraken voor de provincie Noord-Brabant doen en een uitsplitsing maken naar de veiligheidsregio's¹.

2. Persoonlijke situatie

Persoonlijke gevoelens

De positieve trend die we bij de 9de meting zagen, is bij de 10^e meting doorbroken: meer mensen zijn bezorgd (40%), voelen zich machteloos (28%), gefrustreerd (27%), gespannen/gestrest (15%), boos (13%), verdrietig (12%) en bang (4%). Minder mensen voelen zich rustig (38%) of blij (6%) dan bij de vorige meting.

Persoonlijke gevoelens – leeftijd en regio

Als we kijken naar de verschillende leeftijdsgroepen dan zien we dat 18-44-jarigen zich meer dan anderen boos, gespannen/gestrest en gefrustreerd voelen. 55-plussers zijn minder vaak gespannen/gestrest en gefrustreerd.

Geen significante verschillen tussen de verschillende veiligheidsregio's.

Aangedaan door de huidige situatie

We vroegen mensen in welke mate zij aangedaan zijn door de huidige situatie op een schaal van 1 (helemaal niet) tot en met 10 (heel erg). Gemiddeld genomen geven respondenten een 5,9 voor de mate waarin zij aangedaan zijn. Ze zijn meer aangedaan dan ten tijde van de vorige meting (5,2).

Aangedaan door de huidige situatie – leeftijd en regio

Gemiddeld genomen zijn jongeren (18-29 jaar) het meest aangedaan door de huidige situatie (6,1). 45-54-jarigen zijn juist minder aangedaan door de huidige situatie dan gemiddeld (5,7).

Geen significante verschillen tussen de verschillende veiligheidsregio's.

Eenzaamheid

Op het gebied van eenzaamheid zien we geen verschillen ten opzichte van de vorige meting. De meerderheid van de respondenten geeft aan dat zij zich meestal niet of nooit eenzaam voelen (63%). 10% voelt zich meestal of altijd eenzaam.

¹ Bij een betrouwbaarheidsinterval van 95% en 2.079 respondenten, ligt de maximale foutenmarge op 2,1%. Kijken we naar de afzonderlijke veiligheidsregio's dan geldt een maximale foutenmarge van 4,1% voor Noord, 3,3% voor Midden en West en 4,0% voor Zuidoost.

Eenzaamheid – leeftijd en regio

De mate van eenzaamheid verschilt tussen leeftijdsgroepen: de groep 18-44-jarigen geeft vaker dan gemiddeld aan zich eenzaam te voelen. 55-plussers geven meer dan gemiddeld aan zich vrijwel nooit eenzaam te voelen (41% tegenover 33% gemiddeld).

Respondenten uit Brabant-Noord geven minder vaak dan gemiddeld aan zich meestal eenzaam te voelen (4% tegenover 7% gemiddeld). In Brabant-Zuidoost voelt 9% zich meestal eenzaam.

Huidige situatie

We hebben enkele stellingen opgenomen over de huidige situatie en hoe mensen die ervaren. Zagen we bij de vorige meting van begin september nog een positieve trend, deze is nu doorbroken: voor minder mensen (40% vs 58%) is de situatie normaal geworden en minder mensen (15% vs 25%) maken zich weinig zorgen over de crisis. Meer mensen (32% vs 20%) hebben het zwaarder naarmate de coronacrisis langer duurt en meer mensen (64% vs 50%) hebben er moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de huidige situatie nog gaat duren.

Huidige situatie – leeftijd en regio

18-44-jarigen geven vaker dan anderen aan het zwaarder te hebben naarmate de coronacrisis langer duurt. Ook hebben zij er vaker moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de huidige situatie nog gaat duren. 45-plussers geven juist minder vaak aan dat zij het zwaarder krijgen naarmate de crisis langer duurt en ook hebben zij er minder vaak moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de situatie nog gaat duren.

Geen significante verschillen tussen de verschillende veiligheidsregio's.

3. Adviezen en maatregelen

Draagvlak van de maatregelen

Het draagvlak is het grootst voor de aanscherping van het thuiswerkadvies (minstens de helft van de werktijd thuiswerken): 68% staat achter deze maatregel. Ook staat de meerderheid van de respondenten achter de herinvoering van de 1,5 meter afstand (67%), het uitbreiden van de locaties waarbij een coronatoegangsbewijs (CTB) nodig is zoals doorstroomlocaties (65%) en sportlocaties binnen (56%). Verdeeldheid is er over het moeten laten zien van een coronatoegangsbewijs bij bezoek aan een buitenterras: 41% staat hier niet achter, 40% steunt deze maatregel wel.

Het vertrouwen in de huidige maatregelen en adviezen is aanzienlijk gedaald ten opzichte van de vorige meting: Toen, begin september, had nog 48% (veel) vertrouwen in het pakket, ten tijde van de 10^e meting is dat 24%. Ook is de groep mensen die weinig en geen vertrouwen heeft groter geworden. Een ruime meerderheid van 75% heeft weinig of geen vertrouwen meer in het huidige pakket maatregelen, vorige keer was dat nog 52%.

Wat zou het kabinet nu (begin november) moeten doen om uit deze coronacrisis te komen?

De meest genoemde oplossingen zijn een (korte of algehele) lockdown, strengere maatregelen, invoering van 2G-beleid, invoering van een vaccinatieplicht, investeren in de zorg en versnelling van de boostervaccinaties.

Draagvlak van de maatregelen - leeftijd en regio

Verschillen in draagvlak voor de maatregelen zijn tussen de leeftijdsgroepen erg groot: bij alle maatregelen zien we dat 55-plussers hier meer achter staan. Het draagvlak is voor alle maatregelen het kleinst onder 18-44-jarigen. 18-44-jarigen geven meer dan anderen aan geen vertrouwen te hebben in de huidige maatregelen, 55-plussers hebben hier vaker wel vertrouwen in.

Respondenten uit Brabant-Zuidoost staan gemiddeld minder vaak achter de uitbreiding van de mondkapjesplicht naar publieke locaties binnen waar geen coronatoegangs-bewijzen worden gebruikt. In Midden- en West-Brabant staat men juist vaker achter deze maatregel.

Opvolging van de maatregelen en adviezen

Ten opzichte van de vorige meting zien we dat nu meer mensen de adviezen altijd of meestal wel opvolgen. De adviezen 'geen handen schudden' 'letten op hygiëne' en '1,5 meter afstand houden' zijn door iets meer mensen opgevolgd dan in augustus/september.

Opvolging van de maatregelen en adviezen - leeftijd en regio

18-29-jarigen hebben zich in de afgelopen vier weken minder vaak aan de adviezen gehouden dan andere leeftijdsgroepen. Dit geldt voor alle genoemde adviezen. Respondenten van 70 jaar en ouder hielden zich juist vaker dan gemiddeld aan alle maatregelen. Ouderen geven dus, net als bij de voorgaande metingen, aan zich beter aan de adviezen te houden dan jongeren.

Respondenten uit Brabant-Noord hebben zich in de afgelopen 4 weken beter dan anderen gehouden aan het advies om thuis te blijven als je in contact bent geweest met iemand die besmet is.

4. Vaccinatie

Vaccinatie

Op het moment van de 10^e meting, begin november 2021, geeft 88% van de respondenten aan gevaccineerd te zijn, 1% laat zich nog vaccineren. De meeste respondenten die zich niet laten vaccineren (65%), geven als reden hiervoor aan dat het vaccin mogelijke bijwerkingen op lange termijn heeft.

Meer mensen zijn nu bereid tot het nemen van een boosterprik dan dat twee maanden geleden het geval was. Ook zien we nu meer mensen (49%) die er last van hebben dat

anderen om zich heen zich niet gevaccineerd hebben dan bij de vorige meting (40%). Aan de vragenlijst van de 10^e meting hebben we een aantal nieuwe stellingen toegevoegd. 57% is voorstander van specifieke maatregelen voor ongevaccineerden en 31% geeft aan dat er in de vrienden en/of familiekring spanningen ontstaan tussen mensen die wel en mensen die niet gevaccineerd zijn.

Vaccinatie – leeftijd en regio

18-44-jarigen geven vaker dan anderen aan zich niet te laten vaccineren (18-29 jaar 15% | 30-44 jaar 11%). 55-plussers zijn vaker dan anderen gevaccineerd en zijn ook minder vaak voornemens om zich niet te laten vaccineren. 18-44-jarigen geven minder vaak aan dat zij een boosterprik zouden nemen wanneer dat zou worden geadviseerd. Ook zijn zij minder vaak van mening dat de overheid haar uiterste best moet doen om zoveel mogelijk mensen te stimuleren om zich te laten vaccineren en zijn zij minder vaak voorstander van specifieke maatregelen voor ongevaccineerden. Deze groep geeft minder vaak aan dat zij last hebben van mensen om hen heen die zich niet vaccineren. Voor de groep 55-plussers geldt voor alle genoemde stellingen precies het tegenovergestelde.

Inwoners van Brabant-Zuidoost geven vaker dan gemiddeld aan dat zij zich niet laten vaccineren (10% tegenover 8% gemiddeld).

5. Werksituatie

Werksituatie

Aan de mensen die in loondienst werken, ZZP'er of ondernemer zijn, hebben we enkele stellingen voorgelegd. 70% geeft aan dat hun werkgever ervoor zorgt dat ze zich op het werk kunnen houden aan de corona-adviezen en maatregelen. Eveneens een grote meerderheid (67%) geeft aan geen druk van de werkgever te ervaren om op kantoor te komen werken terwijl ze ook thuis zouden kunnen werken. 16% ervaart die druk wel van de werkgever. Bij 58% van de respondenten biedt de werkgever voldoende mogelijkheid om thuis te werken. 26% maakt zich zorgen om besmettingsgevaar op het werk en 17% maakt zich zorgen over de toekomst van hun baan of bedrijf.

Werksituatie – leeftijd en regio

18-29-jarigen geven minder vaak aan dat hun werkgever hen voldoende mogelijkheid biedt om thuis te werken. Ook maakt deze groep zich minder dan gemiddeld zorgen om besmettingsgevaar op hun werk.

Geen significante verschillen tussen de verschillende veiligheidsregio's.

6. Vertrouwen in aanpak crisis door instanties

Vertrouwen

Hoeveel vertrouwen hebben Brabanders in de aanpak van de coronacrisis door verschillende instanties? Wat zagen bij de vorige meting een dalende trend, die lijkt zich nu door te zetten: de groep mensen met veel vertrouwen is voor de genoemde instanties

rijksoverheid, gemeente, RIVM en veiligheidsregio kleiner geworden en ook is overal de groep met weinig en geen vertrouwen groter geworden. Alleen het vertrouwen in de gezondheidszorg is onveranderd gebleven ten opzichte van de vorige meting.

Vertrouwen – leeftijd en regio

18-44-jarigen hebben minder vertrouwen in alle genoemde instanties dan andere leeftijdsgroepen. 70-plussers hebben in alle instanties meer vertrouwen dan anderen. Ook 55-69-jarigen hebben in veel van de instanties meer vertrouwen dan anderen, met uitzondering van de rijksoverheid.

Inwoners van Brabant-Zuidoost hebben minder vertrouwen in het RIVM en de gezondheidszorg. In Midden- en West-Brabant heeft men juist meer vertrouwen in deze twee instanties.

7. Zorgen over en impact van de crisis

Zorgen

Bij de vorige meting (begin september 2021) waren de zorgen van mensen verder afgenomen ten opzichte van de periode voor de zomer. We zien nu, begin november 2021, een totaal ander beeld: over 14 van de 18 genoemde items maken meer respondenten zich meer zorgen dan begin september. Over het algemeen zien we een stijging in het aantal mensen dat zich veel zorgen maakt over de genoemde items. De meeste zorgen maakt men zich over reguliere zorg en hulp in ziekenhuizen, de duur van de crisis, toenemende spanningen/onrust in de samenleving, de stijgende besmettingscijfers en andere mensen die zich niet aan de maatregelen en adviezen houden.

Zorgen – leeftijd en regio

Mensen tussen de 18 en 29 jaar maken zich vaker zorgen over hun geestelijke/ mentale gezondheid, de geestelijke/mentale gezondheid van anderen, de gevolgen van de crisis voor de economie, een kwetsbaar/eenzaam persoon in hun omgeving en de duur van de crisis. Zij maken zich op dit moment ook over een aantal punten minder zorgen dan gemiddeld. Dit geldt voor 13 van de 18 uitgevraagde stellingen.

70-plussers maken zich grotendeels over andere dingen zorgen dan de jongere leeftijdsgroep. Deze groep maakt zich over 16 van de 18 uitgevraagde stellingen meer zorgen dan gemiddeld. Hierbij gaat het onder andere over de eigen lichamelijke gezondheid en die van familie/vrienden, ouderen en kwetsbaren, zorg in ziekenhuizen, stijgende besmettingscijfers, afnemende werking van vaccins en de vaccinatiegraad in bepaalde gebieden in Nederland en in de rest van de wereld.

Inwoners van Brabant-Noord geven vaker aan zich zorgen te maken over reguliere zorg in ziekenhuizen en over toenemende spanningen in de samenleving. In Midden- en West-Brabant maakt men zich meer zorgen over de ziekenhuiszorg aan coronapatiënten, over andere mensen die zich niet aan de maatregelen houden en nieuwe varianten van het virus. In Brabant-Zuidoost maakt men zich gemiddeld wat minder zorgen over een kwetsbaar/

eenzaam persoon in de omgeving, reguliere zorg in ziekenhuizen en andere mensen die zich niet aan de maatregelen houden.

Impact van de crisis

We vroegen respondenten wie of wat volgens hen het hardste geraakt is door de crisis. De meeste respondenten (58%) hebben aangegeven dat de ziekenhuiszorg het hardste geraakt is door de crisis. Denk aan de constant hoge druk op de zorg door de coronapatiënten, de hoge bezettingsgraad in de IC, de uitgestelde zorgbehandelingen. Vervolgens noemt ongeveer een kwart van respondenten de horecasector, de onderlinge solidariteit tussen groepen (tweedeling in de maatschappij), het sociaal contact tussen mensen, kwetsbare eenzame personen en de ouderen in onze samenleving.

Impact van de crisis – leeftijd en regio

We zien behoorlijke verschillen tussen de verschillende leeftijdsgroepen betreft de gebieden die het hardst geraakt zouden zijn door de coronacrisis. Zo geven 18-29-jarigen gemiddeld vaker aan dat de mentale gezondheid van mensen het hardst is geraakt. Ook zouden de economie en de horecasector volgens hen relatief zwaar geraakt zijn. 55-plussers geven vaker aan dat de ziekenhuiszorg het hardst is geraakt.

Inwoners van Brabant-Zuidoost geven vaker dan gemiddeld aan dat de coronacrisis de grootste impact heeft gehad op de werksituatie van mensen, op ZZP'ers en op de studievoortgang van studenten. In Brabant-Noord geven inwoners minder vaak dan gemiddeld aan dat de impact het grootst was voor de lichamelijke gezondheid van mensen en op sociaal contact tussen mensen.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provincie Noord-Brabant heeft Het PON & Telos gevraagd een peiling uit te zetten onder Brabanders om de maatschappelijke effecten van het coronavirus in beeld te brengen. Naast de directe en de te verwachten economische effecten, wil de provincie weten hoe Brabanders de aanwezigheid van het virus en de maatregelen die daartegen worden genomen ervaren.

Het PON & Telos doet met deze monitor onderzoek naar hoe Brabanders de aanwezigheid van het virus, de maatregelen die daartegen genomen worden en de gevolgen daarvan ervaren. Om gevolgen over de tijd te kunnen peilen, herhalen we de meting meerdere keren. In deze rapportage vindt u de resultaten van de 10e meting. Waar mogelijk zijn deze resultaten vergeleken met de resultaten van eerdere metingen. Van de vorige metingen zijn eerder rapportages² gepubliceerd.

1.2 Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksmethodiek

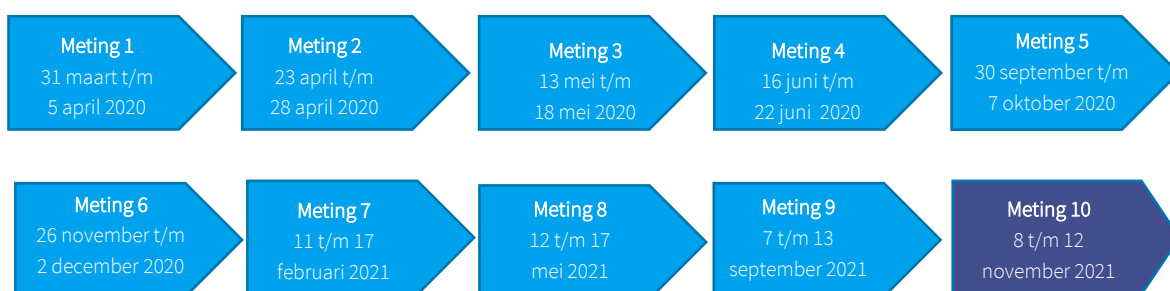
Het PON & Telos heeft een online vragenlijst uitgezet onder het Brabantpanel. Het Brabantpanel is een online panel van zo'n 1.500 Brabanders die enkele malen per jaar via e-mail uitgenodigd worden om deel te nemen aan een onderzoek. De thema's van deze onderzoeken zijn altijd van sociaal-maatschappelijke aard. Daarnaast is de vragenlijst uitgezet onder Brabantse leden van PanelClix. Dit laatste om de respons te verhogen zodat uitsplitsing naar Veiligheidsregio en leeftijdsgroepen mogelijk is. Dit omdat de verwachting is dat bijvoorbeeld leeftijd en arbeidsmarktpositie sterk van invloed zijn op bijvoorbeeld de wijze waarop mensen de aanwezigheid van het virus en de maatregelen daartegen ervaren.

De opzet en inhoud van de vragenlijst is afgestemd in nauwe samenwerking met de provincie Noord-Brabant en de Brabantse veiligheidsregio's.

² Du Long, K., L. Verhoeven en B. van Dalen (2020 / 2021) *Monitor maatschappelijke effecten coronavirus. Resultaten meting 1 t/m 9*. Tilburg: Het PON & Telos.

Veldwerkperiode: 8 t/m 12 november

De 10e meting vond plaats van 8 t/m 12 november 2021. Dat was net na de zaterdag (6 november) waarop enkele nieuwe adviezen en maatregelen in werking traden. Dit waren onder andere de uitbreiding van de locaties waar een coronatoegangsbewijs nodig is (o.a. buitenterrassen, sportscholen en zwembaden voor 18+), uitbreiding van de mondkapjesplicht naar onder andere winkels en publieke binnenruimten en thuiswerkadvies naar minstens helft van de tijd thuiswerken. Het veldwerk is afgerond op vrijdag 12 november, daags voordat er een verder aanscherping van de regels is ingegaan. Deze gingen in op zaterdag 13 november 2021 om 18.00 uur.

Respons

De vragenlijst van de 10e meting is ingevuld door 2.079 Brabanders. Voor het complete overzicht van het aantal respondenten naar achtergrondkenmerken zie bijlage C. Met een respons van 2.079 kunnen we betrouwbare uitspraken voor de provincie Noord-Brabant doen en een uitsplitsing maken naar de veiligheidsregio's³.

Weging naar achtergrondkenmerken

De resultaten van dit onderzoek zijn gewogen naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en veiligheidsregio om de respons ten aanzien van deze kenmerken representatief te maken voor de provincie Noord-Brabant. Dit houdt in dat de antwoorden die gegeven worden door deelnemers uit een ondervertegenwoordigde groep iets zwaarder meetellen dan die uit een oververtegenwoordigde groep.

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage vindt u de resultaten van de **10e meting** van de peiling rondom de maatschappelijke effecten van het coronavirus in Noord-Brabant. Waar mogelijk worden de resultaten met eerdere metingen vergeleken. De rapportage start met een samenvatting waarin de belangrijkste resultaten op hoofdlijnen worden beschreven.

³ Bij een betrouwbaarheidsinterval van 95% en 2.079 respondenten, ligt de maximale foutenmarge op 2,1%. Kijken we naar de afzonderlijke veiligheidsregio's dan geldt een maximale foutenmarge van 4,1% voor Noord, 3,3% voor Midden en West en 4,0% voor Zuidoost.

In hoofdstuk 2 tot en met 7 gaan we achtereenvolgens in op de perspectieven en ervaringen van Brabanders over de volgende thema's:

- Hoofdstuk 2 Persoonlijke situatie
- Hoofdstuk 3 Draagvlak en opvolging van de maatregelen en adviezen
- Hoofdstuk 4 Vaccinatie
- Hoofdstuk 5 Werksituatie
- Hoofdstuk 6 Vertrouwen in aanpak door de crisis
- Hoofdstuk 7 Zorgen over en impact van de crisis

De resultaten worden voor ieder hoofdstuk gepresenteerd in figuren en tabellen met een korte beschrijving. De gerapporteerde 'n' in de tabeltitel of in de figuur heeft betrekking op het aantal respondenten dat de vraag heeft ingevuld.

Wanneer er zich significante verschillen voordoen met de resultaten van de voorgaande meting, is dit aangeduid met een asterisk (*).

Door afrondingsverschillen kan het totaal in figuren en tabellen soms op 99% of 101% uitkomen.

Verskil met eerdere metingen

De vragenlijst van de 10e meting is aangepast op de actualiteit. Enkele vragen uit eerdere metingen zijn komen te vervallen en sommige vragen zijn toegevoegd of aangepast ten opzichte van eerdere metingen. Niet alle vragen zijn daarom vergelijkbaar met die van een eerdere meting.

Vanwege de leesbaarheid en grootte van sommige figuren en tabellen hebben we ervoor gekozen om alleen de resultaten van de 4 meest recente metingen (T10, T9, T8, T7) weer te geven.

Bijlagen

In de bijlagen vindt u de resultaten uitgesplitst naar diverse achtergrondkenmerken te weten: leeftijdsgroepen (bijlage A) en veiligheidsregio's (bijlage B). Getoetst⁴ is of de resultaten van deze groepen Brabanders significant afwijken van elkaar. Of een resultaat significant afwijkt is afhankelijk van de grootte van de groep respondenten (n) en de spreiding van de antwoorden. Significante verschillen worden aangeduid met **blauw** (positieve afwijking), dan wel **oranje** (negatieve afwijking). Als het verschil in resultaat significant afwijkt, maar niet per se positief of negatief is te noemen, zijn de verschillen aangeduid met **grijs** (neutrale afwijking).

In bijlage C vindt u een overzicht van het aantal respondenten naar achtergrondkenmerken. In bijlage D vindt u de vragenlijst van de 10e meting.

⁴ Om erachter te komen of een groep significant afwijkt ten opzichte van de andere groepen, maken we gebruik van een independent samples T-test of een Chi-kwadraat toets. Deze toetsen vergelijken het gemiddelde van de ene groep met het gemiddelde van de andere groep(en) en kijkt of het verschil statistisch significant is. Dat wil zeggen dat de gevonden afwijking niet te wijten is aan een toevallige samenstelling van de steekproef, maar dat deze afwijking ook daadwerkelijk zo in de populatie gevonden zal worden.

2 Persoonlijke situatie

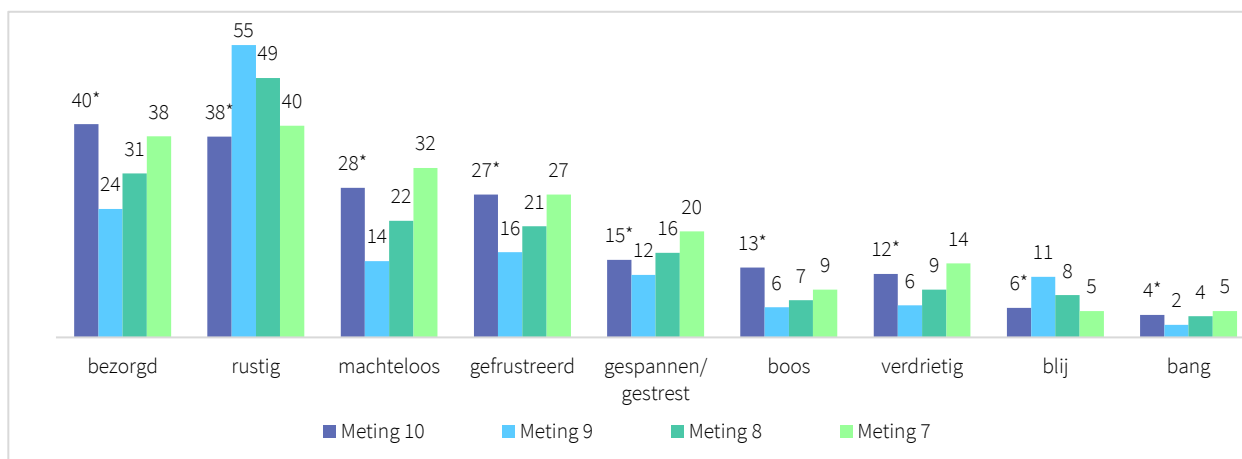
Allereerst hebben we vragen voorgelegd over de persoonlijke situatie van mensen.

2.1 Hoe gaat het met jou en wat is jouw persoonlijke situatie?

Bij de 9^e meting zagen we nog een positieve trend waarbij meer mensen zich rustig voelden en minder mensen bezorgd waren, zich gefrustreerd, machteloos of gespannen/gestrest voelden. Die trend is bij de 10^e meting, 8 t/m 12 november 2021 doorbroken: meer mensen zijn bezorgd (40%), voelen zich machteloos (28%), gefrustreerd (27%), gespannen/gestrest (15%), boos (13%), verdrietig (12%) en bang (4%). Minder mensen voelen zich rustig (38%) of blij (6%) dan bij de vorige meting. We zien een soortgelijk beeld als bij de 7^e meting, begin februari 2021.

Als we kijken naar de verschillende leeftijdsgroepen dan zien we dat 18-44-jarigen zich meer dan anderen boos, gespannen/gestrest en gefrustreerd voelen. 55-plussers zijn minder vaak gespannen/gestrest en gefrustreerd (zie bijlage A, tabel 5).

Figuur 1 Vraag 1: Hoe voel je je door de huidige situatie?
Meerdere antwoorden mogelijk.* – %

* Meting 10 = begin november 2021 | Meting 9 = begin september 2021 | Meting 8 = medio mei 2021 | Meting 7 = medio februari 2021

2.2 Aangedaan door de huidige situatie

We vroegen mensen in welke mate zij aangedaan zijn door de huidige situatie op een schaal van 1 (helemaal niet) tot en met 10 (heel erg). Gemiddeld genomen geven respondenten een 5,9 voor de mate waarin zij aangedaan zijn, dat is hoger dan bij de vorige meting (5,2). Vorige keer was nog 16% van de respondenten (heel) erg aangedaan door de huidige situatie (zij gaven een cijfer tussen de 8 en 10 waarbij 10 staat voor heel erg aangedaan), nu is dat percentage gestegen naar 24%.

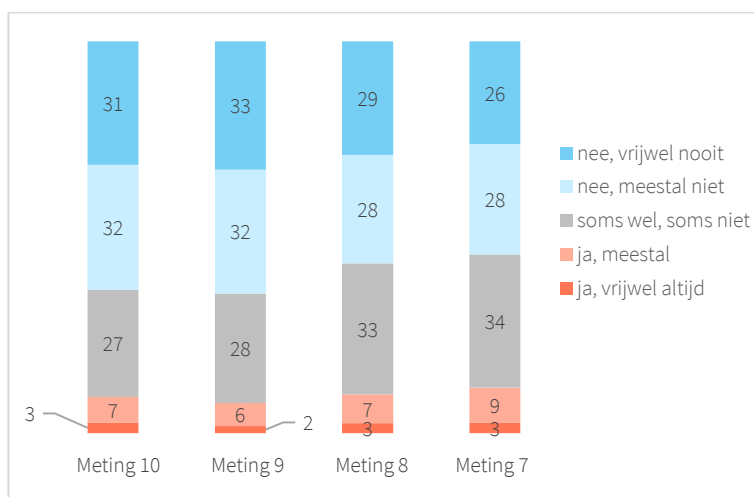
Gemiddeld genomen zijn jongeren (18-29 jaar) het meest aangedaan door de huidige situatie (6,1). 45-54-jarigen zijn juist minder aangedaan door de huidige situatie dan gemiddeld (5,7) (zie bijlage A, tabel 6).

2.3 Eenzaamheid

Hoe staat het met gevoelens van eenzaamheid? Daarin zien we geen verschillen ten opzichte van de vorige meting. De meerderheid van de respondenten geeft aan dat zij zich meestal niet of nooit eenzaam voelen (63%). 10% voelt zich meestal of altijd eenzaam.

De mate van eenzaamheid verschilt tussen leeftijdsgroepen: de groep 18-44-jarigen geeft vaker dan gemiddeld aan zich eenzaam te voelen. 55-plussers geven meer dan gemiddeld aan zich vrijwel nooit eenzaam te voelen (41% tegenover 33% gemiddeld) (zie bijlage A, tabel 7).

Figuur 2 Vraag 3: Voel je je wel eens eenzaam of alleen? Zo ja, hoe vaak?* - %

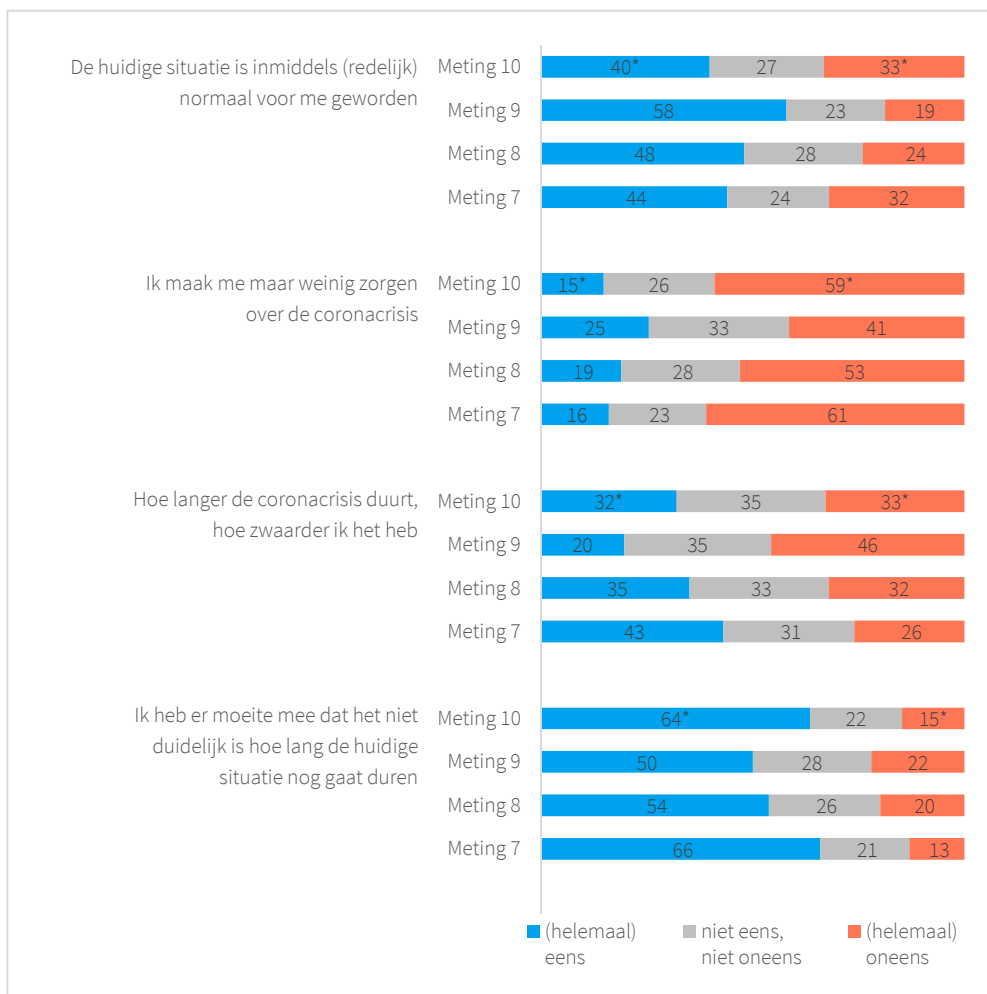

* Meting 10 = begin november 2021 | Meting 9 = begin september 2021 | Meting 8 = medio mei 2021 | Meting 7 = medio februari 2021

2.4 Ervaren van de huidige situatie

We hebben enkele stellingen opgenomen over de huidige situatie en hoe mensen die ervaren. Zagen we bij de vorige meting van begin september nog een positieve trend, is deze nu doorbroken: voor minder mensen (40% vs 58%) is de situatie normaal geworden en minder mensen (15% vs 25%) maken zich weinig zorgen over de crisis. Meer mensen (32% vs 20%) hebben het zwaarder naarmate de coronacrisis langer duurt en meer mensen (64% vs 50%) hebben er moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de huidige situatie nog gaat duren.

Figuur 3 Vraag 5: Kun je voor elk van onderstaande stellingen aangeven in hoeverre je het eens of oneens bent?* – %

* Meting 10 = begin november 2021 | Meting 9 = begin september 2021 | Meting 8 = medio mei 2021 | Meting 7 = medio februari 2021

18-44-jarigen geven vaker dan anderen aan het zwaarder te hebben naarmate de coronacrisis langer duurt. Ook hebben zij er vaker moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de huidige situatie nog gaat duren. 45-plussers geven juist minder vaak aan dat zij het zwaarder krijgen naarmate de crisis langer duurt en ook hebben zij er minder vaak moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de situatie nog gaat duren (zie bijlage A, tabel 8).

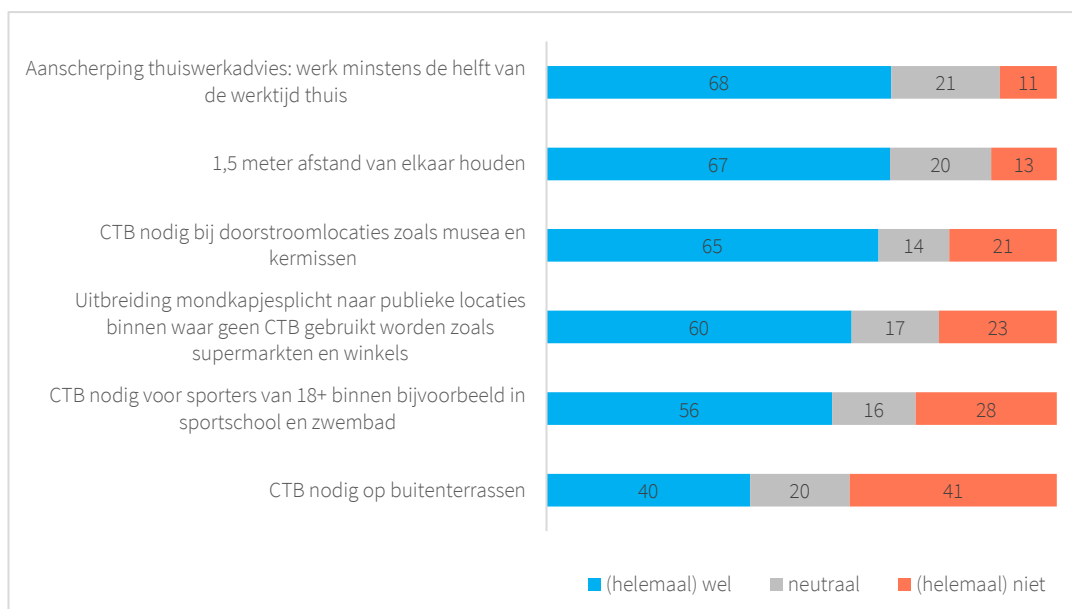
3 Draagvlak en opvolging van de maatregelen en adviezen

In dit hoofdstuk gaan we in op het draagvlak van de maatregelen en adviezen en de opvolging ervan door respondenten. De 10e meting vond plaats van 8 t/m 12 november 2021. Dat was net na de zaterdag (6 november) waarop enkele nieuwe adviezen en maatregelen in werking traden. Het veldwerk is afgerond op vrijdag 12 november. Dat was voordat er een verdere aanscherping van de regels is ingegaan. Deze aanscherping is ingegaan op zaterdag 13 november 18.00 uur.

3.1 Draagvlak van de maatregelen en adviezen

We vroegen naar het draagvlak voor de maatregelen en adviezen die ten tijde van uitvoering van het veldwerk (8 t/m 12 november 2021) golden. Het draagvlak is het grootst voor de aanscherping van het thuiswerkadvies (minstens de helft van de werktijd thuiswerken): 68% staat achter deze maatregel. Ook staat de meerderheid van de respondenten achter de herinvoering van de 1,5 meter afstand (67%), het uitbreiden van de locaties waarbij een coronatoegangsbewijs (CTB) nodig is zoals doorstroomlocaties (65%) en sportlocaties binnen (56%). Ook de uitbreiding van de mondkapjesplicht kan op steun rekenen van 60% van de respondenten. Verdeeldheid is er over het moeten laten zien van een coronatoegangsbewijs bij bezoek aan een buitenterras: 41% staat hier niet achter, 40% steunt deze maatregel wel.

Figuur 4 Vraag 6: Vanaf afgelopen zaterdag 6 november zijn er enkele nieuwe maatregelen ingevoerd en zijn enkele adviezen aangescherpt. In welke mate sta je achter deze maatregelen? - % gesorteerd [(helemaal) wel]

Verschillen in draagvlak voor de maatregelen zijn tussen de leeftijdsgroepen erg groot: bij alle maatregelen zien we dat 55-plussers hier meer achter staan. Het draagvlak is voor alle maatregelen het kleinst onder 18-44-jarigen. (zie bijlage A, tabel 9).

Kan je aangegeven waarom je niet achter één of meerdere maatregelen of adviezen staat?

We vroegen respondenten die (helemaal) niet achter een of meerdere maatregelen staan naar de reden hiervan. De meeste mensen geven aan dat ze niet achter bepaalde maatregelen staan omdat deze volgens hen niet werken of dat niet bewezen is dat ze werken. Bij de maatregelen met het kleinste draagvlak (CTB voor sporters binnen en voor buitenterrassen) geven veel mensen aan dat ze maatregelen in de buitenlucht of voor het sporten onnodig vinden. Zij geven aan dat sporten juist belangrijk is voor de gezondheid en dat hier geen beperkende maatregelen voor zouden moeten gelden.

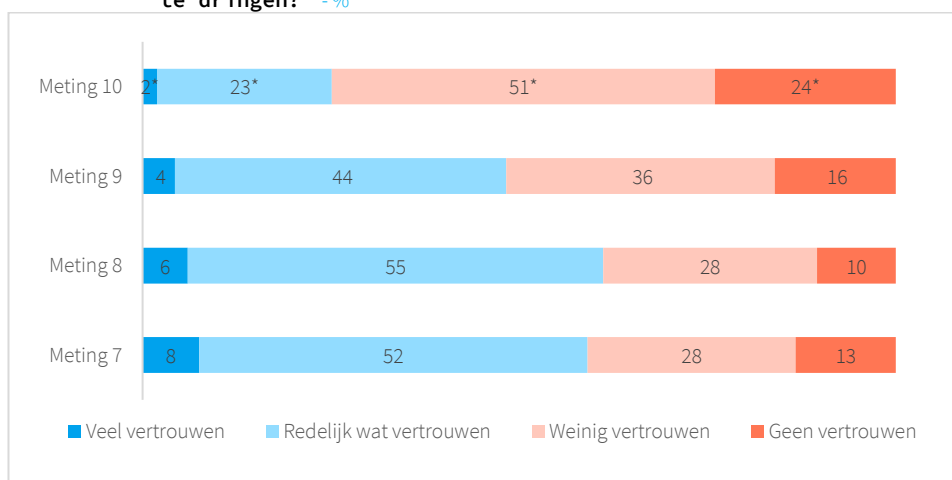
Een deel van de mensen geeft aan dat ze het oneerlijk vinden dat zij zijn gevaccineerd en zich alsnog aan de maatregelen moeten houden. Zij willen andere maatregelen voor mensen die ervoor kiezen zich niet te laten vaccineren.

3.2 Vertrouwen in de maatregelen en adviezen

Ook vroegen we in welke mate mensen vertrouwen hebben in het huidige pakket aan adviezen en maatregelen. Het vertrouwen in de huidige maatregelen en adviezen is aanzienlijk gedaald ten opzichte van de vorige meting: Toen, begin september, had nog 48% (veel) vertrouwen in het pakket, ten tijde van de 10^e meting is dat 24%. Ook is de groep mensen die weinig en geen vertrouwen heeft groter geworden. Een ruime meerderheid van 75% heeft weinig of geen vertrouwen meer in het huidige pakket maatregelen, vorige keer was dat nog 52%.

18-44-jarigen geven meer dan anderen aan geen vertrouwen te hebben in de huidige maatregelen, 55-plussers hebben hier vaker wel vertrouwen in (zie bijlage A, tabel 14).

Figuur 5 Vraag 8: In welke mate heb je op dit moment vertrouwen in de adviezen en maatregelen die nu gelden om het coronavirus terug te dringen? * - %

* Meting 10 = begin november 2021 | Meting 9 = begin september 2021 | Meting 8 = medio mei 2021 | Meting 7 = medio februari 2021

Wat zou het kabinet volgens jou op dit moment moeten doen om uit deze coronacrisis te komen?

We vroegen aan de respondenten wat het kabinet volgens hen op dit moment zou moeten doen om uit de crisis te komen. De meest genoemde antwoorden vatten we hieronder samen.

Uit de antwoorden die mensen geven blijkt dat velen het halfslachtige beleid van dit kabinet beu zijn en een volledige lockdown of lockdown van enkele weken voorstellen. Ze willen liever dat er kort en hard ingegrepen wordt dan een langere periode van steeds wisselende maatregelen die maar deels lijken te werken. *(noot: nadat het veldwerk van dit onderzoek is afgesloten, heeft het kabinet aangekondigd dat de sluitingstijd van horeca vervroegd wordt van 0.00 uur naar 20.00 uur).* Een deel geeft aan dat de maatregelen strenger moeten zijn.

Ook vindt een deel van de respondenten dat het kabinet het zogenaamde 2G-beleid moet invoeren waarbij alleen mensen die gevaccineerd zijn of die genezen zijn van een coronabesmetting toegang krijgen tot bepaalde voorzieningen. Verplicht vaccineren wordt ook voorgesteld door een groep respondenten.

Een deel van de respondenten vindt dat er haast gemaakt moet worden met het geven van boostervaccinaties, omdat alleen dan besmettingen onder gevaccineerde mensen beperkt kunnen blijven en we voorkomen dat het aantal positieve testen stijgt. Tot slot adviseert een groep mensen het kabinet om te investeren in de zorg: de capaciteit in de zorg moet volgens hen vergroot worden en het moet aantrekkelijker gemaakt worden om in de zorg te werken, bijvoorbeeld door de salarissen te verhogen.

3.3 Opvolging van de adviezen

We legden de respondenten, net als bij de eerdere metingen, een aantal adviezen en maatregelen voor en vroegen in hoeverre mensen de verschillende adviezen ook daadwerkelijk opvolgen (zie tabel op de volgende pagina). Doordat een aantal adviezen is aangepast in de loop van de tijd, zijn niet alle items vergelijkbaar in de tijd.

Ten opzichte van de vorige meting zien we dat nu meer mensen de adviezen altijd of meestal wel opvolgen. De adviezen 'geen handen schudden' 'letten op hygiëne' en '1,5 meter afstand houden' zijn door iets meer mensen opgevolgd dan in augustus/september.

18-29-jarigen hebben zich in de afgelopen vier weken minder vaak aan de adviezen gehouden dan andere leeftijdsgroepen. Dit geldt voor alle genoemde adviezen. Respondenten van 70 jaar en ouder hielden zich juist vaker dan gemiddeld aan alle maatregelen. Ouderen geven dus, net als bij de voorgaande metingen, aan zich beter aan de adviezen te houden dan jongeren (zie bijlage A, tabel 11).

Tabel 1 Vraag 10 In hoeverre heb je in de afgelopen 4 weken de adviezen opgevolgd?*
- % gesorteerd op Altijd

	Altijd				Meestal wel				Meestal niet / nooit			
	T10	T9	T8	T7	T10	T9	T8	T7	T10	T9	T8	T7
Blijf thuis als je een melding hebt ontvangen via de corona-app of als je in nauw contact bent geweest met iemand die besmet is	62	60	63	66	24	24	23	21	13*	16	14	13
Geen handen schudden	53*	50	72	78	29	30	16	14	18*	20	12	8
Thuisblijven als 1 van de huisgenoten koorts heeft	52	52	60	61	31	30	26	29	17	18	13	10
Thuisblijven bij klachten (neusverkoudheid, hoesten, keelpijn of koorts)	52	54	60	64	36*	32	29	25	11*	14	11	11
Werk thuis als het kan en op kantoor als het nodig is**	42	-	-	-	33	-	-	-	25	-	-	-
Mijd drukte onderweg en reis buiten de spits	35	32	-	-	38	36	-	-	27*	32	-	-
Letten op hygiëne (handen wassen, hoesten/niezen in elleboog)	36*	31	35	37	52	53	53	53	12*	16	12	10
1,5 meter afstand van elkaar houden***	24*	17	31	36	56	55	57	55	20*	27	12	9

* Meting 10 = begin november 2021 | Meting 9 = begin september 2021 | Meting 8 = medio mei 2021 |

Meting 7 = medio februari 2021

** Door tussentijdse aanpassingen in het advies, is vergelijking met eerdere metingen niet mogelijk

*** Advies van 1,5 meter afstand houden is gedurende enkele weken in september / oktober vervallen en is begin november weer ingevoerd.

Aan de mensen die gevaccineerd zijn vroegen we nog of zij zich sindsdien minder goed of beter aan de adviezen en maatregelen houden. 75% van hen geeft aan dat ze zich altijd al aan de adviezen en maatregelen hebben gehouden en dat het niet uitmaakt dat zij gevaccineerd zijn. 18% geeft aan zich sinds vaccinatie juist minder aan de adviezen en maatregelen te zijn gaan houden. 6% is zich na vaccinatie beter aan de adviezen en maatregelen gaan houden. Tot slot geeft 2% zich nooit aan de adviezen en maatregelen gehouden te hebben, voor hen maakte vaccinatie daarin geen verschil.

18-29-jarigen geven vaker dan gemiddeld aan dat zij zich minder goed aan de adviezen en maatregelen zijn gaan houden, sinds zij gevaccineerd zijn. Respondenten van 55 jaar en ouder geven juist minder vaak aan dat zij zich hier minder goed aan zijn gaan houden (zie bijlage A, tabel 13).

4 Vaccinatie

4.1 Vaccinatiebereidheid

We hebben gevraagd naar de vaccinatiebereidheid van respondenten. Op het moment van de 10^e meting, begin november 2021, geeft 88% van de respondenten aan gevaccineerd te zijn, 1% laat zich nog vaccineren.

18-44-jarigen geven vaker dan andere leeftijdsgroepen aan dat zij zichzelf zeker niet laten vaccineren (18-29 jaar 15% | 30-44 jaar 11%). 55-plussers zijn vaker dan anderen gevaccineerd en zijn ook minder vaak voornemens om zichzelf niet te laten vaccineren (zie bijlage A, tabel 12).

Tabel 2 Vraag 11: Ben je bereid je te laten vaccineren (inenten) tegen corona of ben je al gevaccineerd? - %

	T10	T9	T8
Ja	89*	87	78
<i>Ja, ik ben gevaccineerd</i>	88*	85	38
<i>Ja, ik laat mijzelf nog vaccineren</i>	1	2	40
Misschien, dat hangt ervan af / ik ben er nog niet uit	3*	4	13
Nee, ik laat mijzelf niet vaccineren	8	8	9

* Meting 10 = begin november 2021 | Meting 9 = begin september 2021 | Meting 8 = medio mei 2021

Waarom twijfelen mensen over vaccinatie of waarom laten zij zich niet vaccineren?

Aan de 203 respondenten die zich niet laten vaccineren of het nog niet weten, vroegen we naar de reden hiervan. De meeste van hen (65%) noemen de mogelijke bijwerkingen van het vaccin op lange termijn. 62% vertrouwt het vaccin niet omdat het te snel ontwikkeld is en 58% gelooft niet in de werking / effectiviteit van het vaccin.

4.2 Stellingen over vaccineren

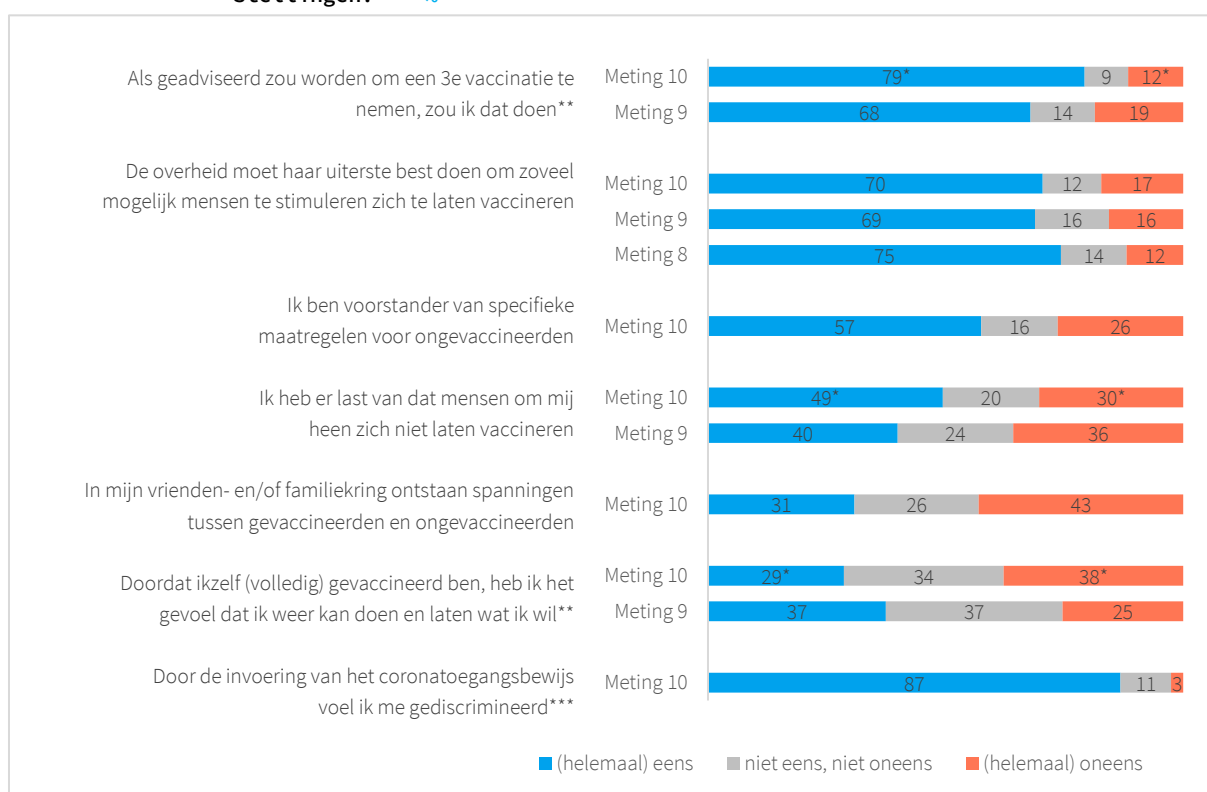
We hebben vervolgens enkele stellingen voorgelegd over de vaccinatie(periode) (figuur 6). Bij drie stellingen zien we verschillen met de vorige meting: meer mensen zijn nu bereid tot het nemen van een boosterprik / 3e prik dan dat twee maanden geleden het geval was. Nu is dat 68%, in september was dat 59%. Ook zien we nu meer mensen (49%) die er last van hebben dat anderen om zich heen zich niet gevaccineerd hebben dan bij de vorige meting (40%). Ook hebben nu minder mensen het gevoel dat ze kunnen doen en laten wat ze willen omdat ze gevaccineerd zijn.

Aan de vragenlijst van de 10^e meting hebben we drie stellingen toegevoegd. 57% is voorstander van specifieke maatregelen voor ongevaccineerden, 26% is het oneens met deze stelling. Verder geeft 31% aan dat er in de vrienden en/of familiekring spanningen ontstaan tussen mensen die wel en mensen die niet gevaccineerd zijn. Tot slot hebben we één stelling alleen aan respondenten die niet gevaccineerd zijn voorgelegd: "Door de

invoering van het coronatoegangsbewijs voel ik me gediscrimineerd”. Bijna 90% van de niet gevaccineerden is het eens met deze stelling en voelt zich door invoering van het coronatoegangsbewijs gediscrimineerd.

18-44-jarigen geven minder vaak aan dat zij een boosterprik zouden nemen wanneer dat zou worden geadviseerd. Ook zijn zij minder vaak van mening dat de overheid haar uiterste best moet doen om zoveel mogelijk mensen te stimuleren om zich te laten vaccineren en zijn zij minder vaak voorstander van specifieke maatregelen voor ongevaccineerden. Deze groep geeft minder vaak aan dat zij last hebben van mensen om hen heen die zich niet vaccineren. Voor de groep 55-plussers geldt voor alle genoemde stellingen precies het tegenovergestelde (zie bijlage A, tabel 14).

Figuur 6 Vraag 14: In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?* - %

* Meting 10 = begin november 2021 | Meting 9 = begin september 2021 | Meting 8 = medio mei 2021 | Meting 7 = medio februari 2021

** alleen gevraagd aan gevaccineerden / *** alleen gevraagd aan ongevaccineerden /

5 Werksituatie

Tabel 3 Vraag 26: Werk of studeer je? Meerdere antwoorden mogelijk.

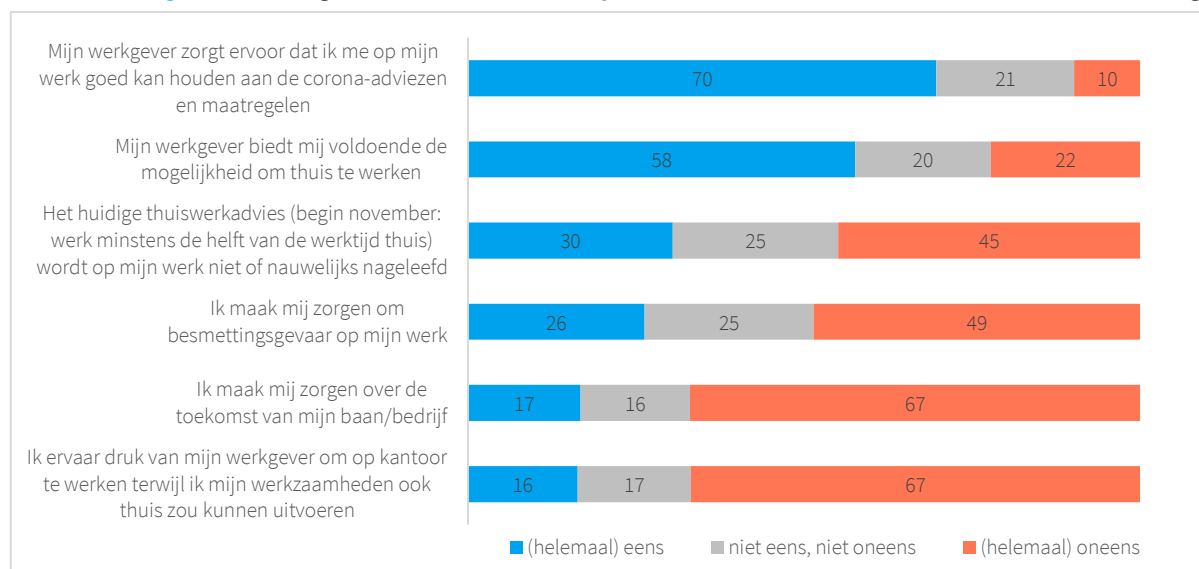
	%
Ja, ik werk in loondienst	52
Ja, ik ben ZZP'er	5
Ja, ik ben ondernemer	2
Ja, ik studeer	6
Nee	39

Aan de mensen die in loondienst werken, ZZP'er of ondernemer zijn, hebben we enkele stellingen voorgelegd. Een ruime meerderheid van 70% geeft aan dat hun werkgever ervoor zorgt dat ze zich op het werk kunnen houden aan de corona-adviezen en maatregelen. Eveneens een grote meerderheid (67%) geeft aan geen druk van de werkgever te ervaren om op kantoor te komen werken terwijl ze ook thuis zouden kunnen werken. 16% ervaart die druk wel van de werkgever.

Bij 58% van de respondenten biedt de werkgever voldoende mogelijkheid om thuis te werken, voor 22% is dat niet het geval. 26% maakt zich zorgen om besmettingsgevaar op het werk en 17% maakt zich zorgen over de toekomst van hun baan of bedrijf.

18-29-jarigen geven minder vaak aan dat hun werkgever hen voldoende mogelijkheid biedt om thuis te werken. Ook maakt deze groep zich minder dan gemiddeld zorgen om besmettingsgevaar op hun werk (zie bijlage A, tabel 16).

Figuur 7 Vraag 16: In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?*

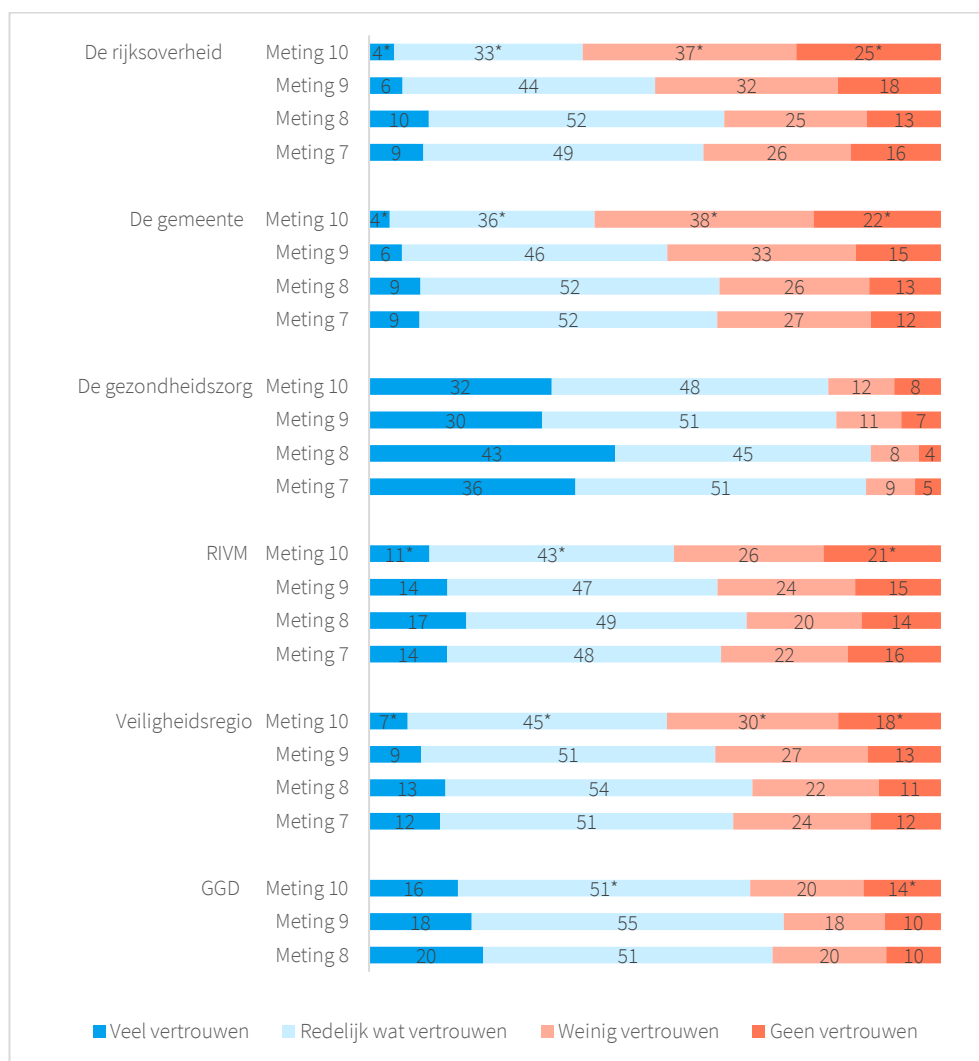
*alleen gevraagd aan mensen die werken in loondienst, of ZZP'er/ondernemer zijn.

6 Vertrouwen in aanpak crisis door instanties

Hoeveel vertrouwen hebben Brabanders in de aanpak van de coronacrisis door verschillende instanties? Wat zagen bij de vorige meting een dalende trend, die lijkt zich nu door te zetten: de groep mensen met veel vertrouwen is voor alle instanties behalve de gezondheidszorg kleiner geworden en ook is overal de groep met weinig en geen vertrouwen groter geworden.

18-44-jarigen hebben minder vertrouwen in alle genoemde instanties dan andere leeftijdsgroepen. 70-plussers hebben in alle instanties meer vertrouwen dan anderen. Ook 55-69-jarigen hebben in veel van de instanties meer vertrouwen dan anderen, met uitzondering van de rijksoverheid (zie bijlage A, tabel 16).

Figuur 8 Vraag 17: Hoeveel vertrouwen heb je op dit moment* in de aanpak van de coronacrisis door...? - %

* Meting 10 = begin november 2021 | Meting 9 = begin september 2021 | Meting 8 = medio mei 2021 | Meting 7 = medio februari 2021

7 Zorgen over en impact van de crisis

7.1 Zorgen over de crisis

Bij de vorige meting (begin september 2021) waren de zorgen van mensen verder afgenomen ten opzichte van de periode voor de zomer. We zien nu, begin november 2021, een totaal ander beeld: over 14 van de 18 genoemde items maken meer respondenten zich meer zorgen dan begin september. Over het algemeen zien we een stijging in het aantal mensen dat zich veel zorgen maakt over de genoemde items.

De meeste zorgen maken mensen zich over:

- **Reguliere zorg en hulp in ziekenhuizen** (o.a. uitstellen van zorgbehandelingen) (57% veel zorgen)
- **Hoe lang deze situatie nog gaat duren, de duur van deze crisis** (51% veel zorgen)
- **Toenemende spanningen/onrust in de samenleving** (50% veel zorgen)
- **De stijgende besmettingscijfers** (49% veel zorgen)
- **Andere mensen die zich niet aan de maatregelen en adviezen houden** (45% veel zorgen)

Mensen tussen de 18 en 29 jaar maken zich vaker zorgen over hun geestelijke/ mentale gezondheid, de geestelijke/mentale gezondheid van anderen, de gevolgen van de crisis voor de economie, een kwetsbaar/eenzaam persoon in hun omgeving en de duur van de crisis. Zij maken zich op dit moment ook over een hoop punten minder zorgen dan gemiddeld. Dit geldt voor 13 van de 18 uitgevraagde stellingen.

70-plussers maken zich grotendeels over andere dingen zorgen dan de jongere leeftijdsgroep. Deze groep maakt zich over 16 van de 18 uitgevraagde stellingen meer zorgen dan gemiddeld. Hierbij gaat het onder andere over de eigen lichamelijke gezondheid en die van familie/vrienden, ouderen en kwetsbaren, zorg in ziekenhuizen, stijgende besmettingscijfers, afnemende werking van vaccins en de vaccinatiegraad in Nederland en in de rest van de wereld (zij bijlage A, tabel 17).

Tabel 4 Vraag 18: In hoeverre maak je je op dit moment (8-12 november 2021)* zorgen over... - % gesorteerd op [Veel zorgen]

	Veel zorgen				Enige zorgen				Geen zorgen			
	T10	T9	T8	T7	T10	T9	T8	T7	T10	T9	T8	T7
Reguliere zorg en hulp in ziekenhuizen (o.a. uitstellen van zorgbehandelingen)	57*	31	37	26	36*	48	46	54	7*	21	17	20
Hoe lang deze situatie nog gaat duren, de duur van deze crisis	51*	31	30	45	42*	57	56	47	7*	12	14	8
Toenemende spanningen/onrust in de samenleving	50*	42	38	42	42*	46	50	50	8*	12	12	8
De stijgende besmettingscijfers**	49	-	-	-	37	-	-	-	14	-	-	-
Andere mensen die zich niet aan de maatregelen en adviezen houden	45*	32	-	-	35*	42	-	-	19*	26	-	-
Ouderen en kwetsbare mensen in het algemeen	37*	20	24	30	51*	63	62	62	12*	16	14	8
De gevolgen van de crisis voor de economie	37*	22	37	47	48	50	49	45	15*	28	14	8
Zorg en hulp aan corona-patiënten in ziekenhuizen	37*	14	22	13	45	45	49	52	19*	41	29	34
De vaccinatiegraad in bepaalde gebieden in Nederland**	37	-	-	-	40	-	-	-	23	-	-	-
De vaccinatiegraad in de rest van de wereld	36	37	-	-	40	41	-	-	24	22	-	-
Overige zorg en hulp (zoals thuiszorg)	30*	19	23	20	47	49	50	55	23*	32	27	25
Nieuwe varianten van het virus	29	27	-	-	50	52	-	-	21	21	-	-
De geestelijke / mentale gezondheid van anderen	28*	11	14	16	53*	40	48	50	19*	48	38	34
De afnemende werking van de vaccins	27*	20	-	-	55	53	-	-	18*	27	-	-
Een kwetsbaar / eenzaam persoon in mijn omgeving	25*	19	22	25	50*	57	56	60	25	24	21	15
De lichamelijke gezondheid van familie of vrienden	18*	9	10	12	53*	44	52	52	30*	47	38	36
Mijn geestelijke / mentale gezondheid	15*	11	14	13	31*	23	29	34	54*	65	57	54
Mijn lichamelijke gezondheid of die van gezinsleden	15*	10	11	12	47*	37	42	45	38*	52	47	43

** alleen gevraagd in de 10-meting

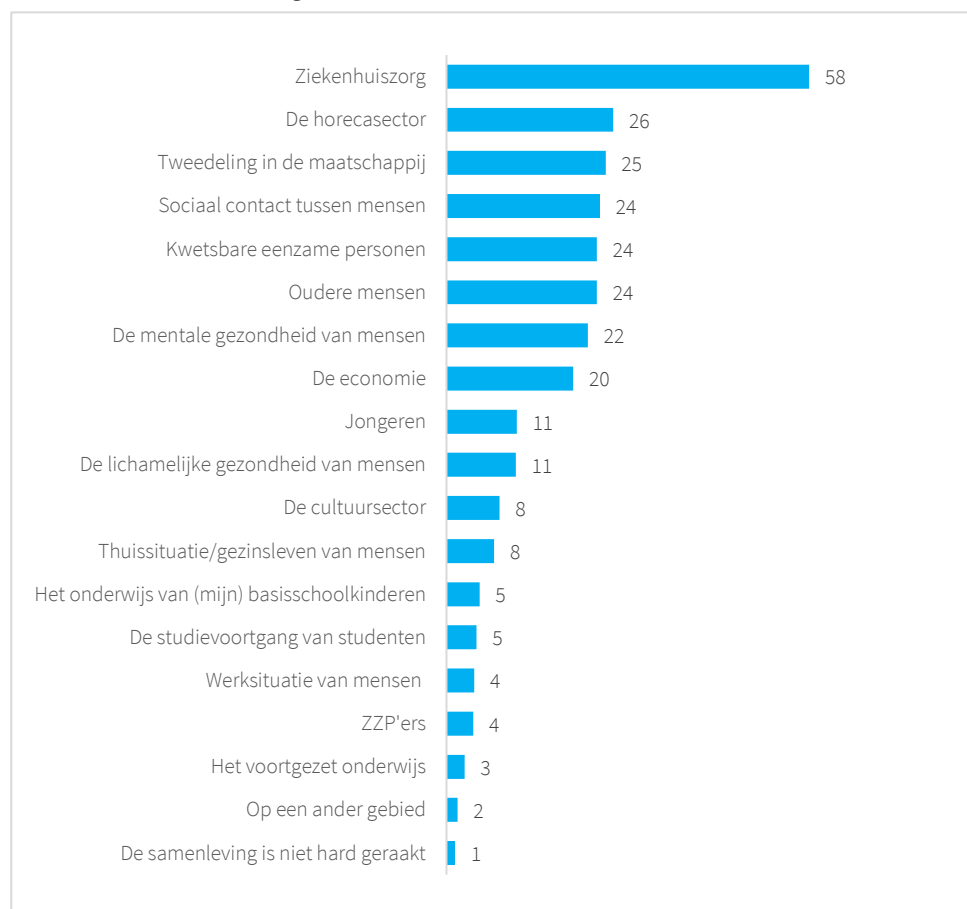
*Meting 10 = begin november 2021 | Meting 9 = begin september 2021 | Meting 8 = medio mei 2021 | Meting 7 = medio februari 2021

7.2 Impact van de crisis

We vroegen respondenten wie of wat volgens hen het hardste geraakt is door de crisis (zie figuur 9 op volgende pagina). De meeste respondenten (58%) hebben aangegeven dat de ziekenhuiszorg het hardste geraakt is door de crisis. Denk aan de constant hoge druk op de zorg door de coronapatiënten, de hoge bezettingsgraad in de IC, de uitgestelde zorgbehandelingen. Vervolgens noemt ongeveer een kwart van respondenten de horecasector, de onderlinge solidariteit tussen groepen (tweedeling in de maatschappij), het sociaal contact tussen mensen, kwetsbare eenzame personen en de ouderen in onze samenleving.

We zien behoorlijke verschillen tussen de verschillende leeftijdsgroepen betreft de gebieden die het hardst geraakt zouden zijn door de coronacrisis. Zo geven 18-29-jarigen gemiddeld vaker aan dat de mentale gezondheid van mensen het hardst is geraakt. Ook zouden de economie en de horecasector volgens hen relatief zwaar geraakt zijn. 55-plussers geven vaker aan dat de ziekenhuiszorg het hardst is geraakt (zie bijlage A, tabel 18).

Figuur 9 Vraag 19: Op welk gebied is de samenleving volgens jou het hardste geraakt door de coronacrisis? Of welke groep mensen is door de crisis het hardste geraakt? Je kunt maximaal 3 antwoorden aankruisen. – %

Respondenten konden hun antwoorden toelichten. Een deel van de mensen die aangeeft dat de ziekenhuiszorg hard geraakt is, vraagt zich af waarom er niks gedaan wordt (of althans zo lijkt het volgens hen) om de druk op de zorg te verlichten.

Bij de horecasector geeft een deel als toelichting dat de horecasector onnodig hard geraakt is omdat er in deze sector volgens hen niet hele grote besmettingshaarden waren.

Tot slot benoemt nog een groep de tweedeling die door de coronacrisis en de maatregelen is ontstaan. De coronacrisis heeft volgens hen tot een nieuwe sociale crisis geleid waarin bepaalde groepen mensen in de samenleving steeds verder van elkaar of tegen over elkaar komen te staan.

Blijvende veranderingen?

We legden tot slot aan respondenten de vraag voor of ze denken dat er over een paar jaar bepaalde blijvende veranderingen zullen zijn in hun persoonlijke houding en/of gedrag door toedoen van de coronacrisis.

Toelichting in de vragenlijst:

Door de coronacrisis zijn er een hoop dingen veranderd in ons dagelijks leven, in de manier waarop we omgaan met anderen en in de manier waarop we denken en doen. Zo schudden we elkaar niet meer de hand, dragen we mondkapjes als we naar de winkel gaan en werkt een deel van de mensen al lange tijd helemaal of gedeeltelijk thuis. Sommige mensen komen al sinds het begin van de crisis nauwelijks nog de deur uit, anderen zijn bang voor nieuwe besmettingen. De crisis heeft voor ons allemaal in meer of mindere mate gevolgen gehad.

Vraag 20: Stel je jouw leven voor over een paar jaar. Denk je dat er bepaalde blijvende veranderingen zullen zijn in jouw persoonlijke houding en/of gedrag door de coronacrisis? Zo ja, kan je hieronder kort omschrijven wat er voor jou blijvend zal veranderen door de coronacrisis?

- **Huidige basisregels:** de meeste mensen geven aan dat de huidige basisregels waarschijnlijk blijvend zullen zijn voor hen: denk aan geen handen schudden, afstand houden en meer letten op hygiëne zoals handen wassen en niezen in de elleboog. *“Afstand houden, geen (zweet-)handen geven, geen 3 kussen bij nieuwjaar etc: heerlijk!”*
- **Sociale contacten:** ook geven veel mensen aan dat hun sociale contacten anders zullen zijn of blijven. Sommigen geven aan dat er contacten verloren zijn gegaan door de afstand / maatregelen, contacten die nooit zullen terugkomen. Anderen geven aan dat meer contacten op afstand, bijvoorbeeld online, zullen zijn in plaats van fysiek. *“Contacten zullen anders verlopen. Meer afstandelijk. Het spontane en onbezorgde is er een beetje af.”*
- **Thuiswerken:** een ander veelgenoemd antwoord is dat mensen verwachten in de toekomst blijvend deels of geheel thuis te zullen blijven werken.
- **Bewuster leven:** de coronacrisis heeft voor een aantal ook geleid tot een bewuster leven. Door de crisis is een deel van de mensen bewuster geworden van wat belangrijk is voor hen. Een respondent formuleert het als volgt: *“Bewuster van het leven genieten. Weten wat belangrijk is en niet. Gezondheid is niet vanzelfsprekend. En langzamer leven in plaats van het alsmaar sneller moeten”.*

Bijlage A Resultaten uitgesplitst naar leeftijdsgroepen

In deze bijlage vindt u de **resultaten van de 10e meting** uitgesplitst naar leeftijdsgroepen. We hebben getoetst of de resultaten van deze groepen Brabanders significant afwijken van elkaar. Of een resultaat significant afwijkt is afhankelijk van de grootte van de groep respondenten (n) en de spreiding van de antwoorden.

- **Verschillen tussen groepen:** Significante verschillen worden aangeduid met **blauw** (positieve afwijking), dan wel **oranje** (negatieve afwijking). Indien het verschil in resultaat significant afwijkt, maar niet per se positief of negatief is te noemen, zijn de verschillen aangeduid met **grijs** (neutrale afwijking).
- **Verschillen met 9^e meting:** Met pijltjes hebben we aangegeven of een resultaat hoger (↑) of lager (↓) is dan gemeten bij de vorige meting.

1. Persoonlijke situatie

Tabel 5 Vraag 1: Hoe voel je je door de huidige situatie? Meerdere antwoorden mogelijk. - %

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		174	387	425	701	392
Boos	13	17 ↑	18 ↑	14 ↑	11 ↑	8 ↑
Bang	4	3	5	5 ↑	3	5 ↑
Verdrietig	12	15 ↑	13	12 ↑	8 ↑	12 ↑
Gespannen/gestrest	15	27	21	15 ↑	10	4 ↑
Bezorgd	40	25 ↑	36 ↑	38 ↑	48 ↑	48 ↑
Rustig	38	35 ↓	34 ↓	41 ↓	38 ↓	42 ↓
Blij	6	9 ↓	7 ↓	4 ↓	3 ↓	5
Machteloos	28	38 ↑	28 ↑	28 ↑	28 ↑	21 ↓
Gefrustreerd	27	46 ↑	37 ↑	30 ↑	19 ↑	9
Anders	3	1 ↓	3	5	2	2

Tabel 6 Vraag 2: Hoe aangedaan ben je door de huidige situatie? - %

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		164	378	419	684	381
Gemiddeld cijfer	5,9	6,1	6,0	5,7	5,9	5,9
1-5	37	34 ↓	35 ↓	43 ↓	37 ↓	36 ↓
6-7	39	40	42	35	37	40 ↑
8-10	24	25 ↑	23 ↑	22 ↑	26 ↑	24

Tabel 7 Vraag 3: Voel je je wel eens eenzaam of alleen? Zo ja, hoe vaak?-%

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		174	387	425	701	392
Ja, vrijwel altijd	3	3	5	2	2	2
Ja, meestal	7	11	9	5	4	6
Soms wel, soms niet	27	34	27	26	25	27
Nee, meestal niet	32	39 ↑	33	36	29	24
Nee, vrijwel nooit	31	13	26	31	40	41

Tabel 8 Vraag 4: Kun je voor elk van onderstaande stellingen aangeven in hoeverre je het eens of oneens bent? - % (helemaal) eens

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		169	386	421	701	392
De huidige situatie is inmiddels (redelijk) normaal voor me geworden	40	48 ↓	39 ↓	39 ↓	37 ↓	37 ↓
Ik maak me maar weinig zorgen over de coronacrisis	15	15 ↓	15 ↓	18 ↓	13 ↓	15 ↓
Hoe langer de coronacrisis duurt, hoe zwaarder ik het heb	32	45 ↑	39 ↑	28 ↑	28 ↑	23 ↑
Ik heb er moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de huidige situatie nog gaat duren	64	75 ↑	70 ↑	58 ↑	60 ↑	56 ↑

2. Draagvlak en opvolging van de maatregelen en adviezen

Tabel 9 Vraag 6: In welke mate sta je achter deze maatregelen? - % (helemaal) wel

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		167	373	413	688	383
Uitbreiding mondkapjesplicht naar publieke locaties binnen waar geen coronatoegangsbewijzen gebruikt worden zoals supermarkten, winkels, pretparken en bibliotheken	60	40	48	54	69	81
Coronatoegangsbewijs nodig bij doorstroomlocaties zoals musea en kermissen	65	47	57	60	74	82
Coronatoegangsbewijs nodig op buitenterassen	40	27	34	36	44	56
Coronatoegangsbewijs nodig voor sporters en publiek van 18+ binnen, in de sportschool, bij sportlessen, zoals zaalvoetbal en zwemmen, in sportkantines.	56	34	45	52	67	75
Aanscherping thuiswerkadvies: werk minstens de helft van de werktijd thuis	68	54	60	66	73	82
1,5 meter afstand van elkaar houden	67	47	60	69	75	80

Tabel 10 Vraag 8: In welke mate heb je op dit moment vertrouwen in de adviezen en maatregelen die nu (vanaf zaterdag 6 november) gelden om het coronavirus terug te dringen? - %

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		159	363	397	661	378
Veel vertrouwen	2	0 ↓	2 ↓	2	1	4 ↓
Redelijk wat vertrouwen	23	23 ↓	19 ↓	18 ↓	24 ↓	31 ↓
Weinig vertrouwen	51	44 ↑	47 ↑	53 ↑	55 ↑	53 ↑
Geen vertrouwen	24	33 ↑	32 ↑	27 ↑	19 ↑	12 ↑

Tabel 11 Vraag 10: In hoeverre heb je in de afgelopen 4 weken onderstaande adviezen opgevolgd? - % *Altijd*

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		162	368	413	682	384
Let op uw hygiëne (vaak/vaker uw handen wassen, gebruik papieren zakdoeken, zit zo min mogelijk aan uw gezicht, hoesten / niezen in elleboog)	36	24	34 ↑	35 ↑	38	47 ↑
Geen handen schudden	53	33	49	53	63	61
Houd 1,5 meter afstand van elkaar	24	9	19 ↑	22 ↑	29 ↑	36 ↑
Blijf thuis als u last heeft van neusverkoudheid, hoesten, keelpijn of koorts	52	38 ↓	43	48	62	69 ↑
Blijf thuis als één van uw huisgenoten last heeft van koorts (geldt niet voor mensen in vitale beroepen)	52	43 ↓	42	48	58	70 ↑
Blijf thuis als je een melding hebt ontvangen via de corona-app of als je in nauw contact bent geweest met iemand die besmet is	62	49	50	58	66	79 ↑
Werk thuis als het kan en op kantoor als het nodig is	42	24	39	44 ↑	54 ↑	67
Mijd drukte onderweg en reis buiten de spits	35	12	29	34	47	54

3. Vaccinatie

Tabel 12 Vraag 11: Ben je bereid je te laten vaccineren (inenten) tegen corona of ben je al gevaccineerd? - %

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		167	372	414	687	384
Ja, ik ben al (deels) gevaccineerd	88	77	83 ↑	88	92	97
Ja, ik laat mijzelf vaccineren	1	1	1	1	1	0
Misschien, dat hangt ervan af / ik ben er nog niet uit	3	7	4 ↓	3	2	1
Nee, ik laat mijzelf niet vaccineren	8	15	11	9	5	2 ↓

Tabel 13 Vraag 13: Wat is op jou van toepassing? - %

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		128	309	361	626	372
Sinds ik gevaccineerd ben, houd ik me minder goed aan de adviezen en maatregelen dan daarvoor.	18	33	19	17	13	11
Sinds ik gevaccineerd ben, houd ik me beter aan de adviezen en maatregelen dan daarvoor.	6	6	3	4	5	11
Ik heb me altijd aan de adviezen en maatregelen gehouden. Het maakt niet uit dat ik gevaccineerd ben.	75	57	76	77	81	77
Ik heb me nooit aan de adviezen en maatregelen gehouden. Het maakt niet uit dat ik gevaccineerd ben	2	4	2	2	1	1

Tabel 14 Vraag 14: In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen? - % (helemaal) eens

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		156	356	404	669	382
Als geadviseerd zou worden om een boosterprik (3e vaccinatie) te nemen, zou ik dat doen**	79	51	70 ↑	76 ↑	89 ↑	94 ↑
Doordat ikzelf (volledig) gevaccineerd ben, heb ik het gevoel dat ik weer kan doen en laten wat ik wil**	29	37	30 ↓	28 ↓	25 ↓	26
Ik heb er last van dat mensen om mij heen zich niet laten vaccineren	49	36	40 ↑	45 ↑	54 ↑	68
De overheid moet haar uiterste best doen om zoveel mogelijk mensen te stimuleren zich te laten vaccineren	70	51	60	66	79	89
Ik ben voorstander van specifieke maatregelen voor ongevaccineerden	57	38	49	55	66	72
In mijn vrienden- en/of familiekring ontstaan spanningen tussen gevaccineerden en ongevaccineerden	31	42	33	29	31	21

*alleen gevraagd aan ongevaccineerden / ** alleen gevraagd aan gevaccineerden

4. Werksituatie

Tabel 15 Vraag 16: In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen? - % (helemaal) eens

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		120	306	297	309	19
Ik maak mij zorgen over de toekomst van mijn baan/bedrijf	17	17	19	17	14	14
Mijn werkgever zorgt ervoor dat ik me op mijn werk goed kan houden aan de corona-adviezen en maatregelen	70	71	69	67	72	71
Ik maak mij zorgen om besmettingsgevaar op mijn werk	26	19	28	26	30	43
Ik ervaar druk van mijn werkgever om op kantoor te werken terwijl ik mijn werkzaamheden ook thuis zou kunnen uitvoeren	16	19	18	15	13	8
Mijn werkgever biedt mij voldoende de mogelijkheid om thuis te werken	58	50	58	60	63	24
Het huidige thuiswerkadvies (werk minstens de helft van de werktijd thuis) wordt op mijn werk niet of nauwelijks nageleefd	30	35	35	26	25	0

5. Vertrouwen

Tabel 16 Vraag 17: Hoeveel vertrouwen heb je op dit moment in de aanpak van de coronacrisis door...? - %

De rijksoverheid	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		150	346	387	663	376
Veel vertrouwen	4	3	4	5	3 ↓	8
Redelijk wat vertrouwen	33	26 ↓	31 ↓	29 ↓	33 ↓	45 ↓
Weinig vertrouwen	37	42	29	38	42 ↑	36
Geen vertrouwen	25	29	36 ↑	29 ↑	23 ↑	12
De gemeente	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		137	312	359	607	351
Veel vertrouwen	4	1 ↓	4	3 ↓	2 ↓	7
Redelijk wat vertrouwen	36	25 ↓	32 ↓	36 ↓	38 ↓	44 ↓
Weinig vertrouwen	38	46 ↑	31	37	42 ↑	37
Geen vertrouwen	22	27 ↑	33 ↑	24 ↑	19 ↑	11
RIVM	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		147	347	389	653	373
Veel vertrouwen	11	6 ↓	9	10	9 ↓	18
Redelijk wat vertrouwen	43	37	37	38 ↓	45	54
Weinig vertrouwen	26	26	25	30	30	20
Geen vertrouwen	21	31 ↑	29	22	16 ↑	9
De gezondheidszorg (ziekenhuizen, huisartsen)	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		148	353	391	660	376
Veel vertrouwen	32	29	25	32	34	39
Redelijk wat vertrouwen	48	43	48	46 ↓	51	50
Weinig vertrouwen	12	14	13	13	11	8
Geen vertrouwen	8	13	14	7	5	4
GGD	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		143	344	388	640	372
Veel vertrouwen	16	6 ↓	11	14	17	26
Redelijk wat vertrouwen	51	46 ↓	47	51 ↓	53	56
Weinig vertrouwen	20	24	21	20	21	14
Geen vertrouwen	14	24 ↑	20	14 ↑	9	4
De veiligheidsregio	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		129	311	355	595	341
Veel vertrouwen	7	6	5	5	6 ↓	13
Redelijk wat vertrouwen	45	41	40	42 ↓	47	55 ↓
Weinig vertrouwen	30	27	29	33	34 ↑	24
Geen vertrouwen	18	26 ↑	27 ↑	20 ↑	13	8

6. Zorgen door en impact van de coronacrisis

Tabel 17 Vraag 18: In hoeverre maak je je op dit moment zorgen over ... - %

	Noord- Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
Mijn lichamelijke gezondheid of die van mijn gezinsleden						
n		143	342	393	640	359
Geen zorgen	38	46	42 ↓	39 ↓	35 ↓	33 ↓
Enige zorgen	47	41	44 ↑	49 ↑	49 ↑	50
Veel zorgen	15	13	14	12	16 ↑	17
De lichamelijke gezondheid van familie of vrienden						
n		152	341	397	636	355
Geen zorgen	30	35 ↓	35 ↓	30 ↓	28 ↓	23 ↓
Enige zorgen	53	49 ↑	46	52 ↑	54 ↑	61
Veel zorgen	18	15	19 ↑	18 ↑	18 ↑	16 ↑
Mijn geestelijke / mentale gezondheid						
n		150	341	381	607	356
Geen zorgen	54	40	46 ↓	59 ↓	60 ↓	62 ↓
Enige zorgen	31	35	33 ↑	29	30 ↑	29 ↑
Veel zorgen	15	24	21	12	10	9
De geestelijke / mentale gezondheid van anderen						
n		149	326	374	613	324
Geen zorgen	19	16 ↓	19 ↓	23 ↓	20 ↓	17 ↓
Enige zorgen	53	39	54 ↑	54 ↑	56 ↑	58 ↑
Veel zorgen	28	45 ↑	27 ↑	23 ↑	24 ↑	25 ↑
De gevolgen van de crisis voor de economie						
n		146	342	391	651	359
Geen zorgen	15	17 ↓	18 ↓	15 ↓	13 ↓	13 ↓
Enige zorgen	48	39	46	51	52	48 ↓
Veel zorgen	37	45 ↑	36 ↑	33 ↑	34 ↑	39 ↑
Een kwetsbaar / eenzaam persoon in mijn omgeving						
n		123	274	326	493	241
Geen zorgen	25	24	33	28	22	16
Enige zorgen	50	41 ↓	46	50	55 ↓	54 ↓
Veel zorgen	25	35 ↑	21	22 ↑	23 ↑	30 ↑
Ouderen en kwetsbare mensen in het algemeen						
n		147	345	395	664	376
Geen zorgen	12	21 ↓	20	12 ↓	7 ↓	4
Enige zorgen	51	54	52	52 ↓	50 ↓	48 ↓
Veel zorgen	37	26	28	36 ↑	43 ↑	48 ↑
Reguliere zorg en hulp in ziekenhuizen (o.a. uitstellen van zorgbehandeling)						
n		148	348	390	651	368
Geen zorgen	7	12 ↓	9 ↓	9 ↓	5 ↓	3 ↓
Enige zorgen	36	33 ↓	42	42 ↓	31 ↓	33 ↓
Veel zorgen	57	55 ↑	49 ↑	49 ↑	64 ↑	65 ↑
Zorg en hulp aan corona-patiënten in ziekenhuizen						
n		144	329	382	630	360
Geen zorgen	19	36 ↓	24 ↓	22 ↓	13 ↓	7 ↓
Enige zorgen	45	36	47	49	48	41 ↓
Veel zorgen	37	28 ↑	29 ↑	30 ↑	39 ↑	53 ↑
Overige zorg en hulp (zoals thuiszorg)						
n		138	310	348	580	319

	Noord-Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
Geen zorgen	23	31 ↓	27 ↓	24 ↓	18 ↓	18
Enige zorgen	47	44	49	49	46	47 ↓
Veel zorgen	30	25	24	27 ↑	36 ↑	35 ↑
Hoe lang deze situatie nog gaat duren, de duur van deze crisis						
n		148	351	393	656	369
Geen zorgen	7	6 ↓	8 ↓	10	6	3 ↓
Enige zorgen	42	32 ↓	38 ↓	46 ↓	47 ↓	45 ↓
Veel zorgen	51	62 ↑	54 ↑	45 ↑	47 ↑	52 ↑
Andere mensen die zich niet aan de maatregelen en adviezen houden						
n		140	341	394	644	375
Geen zorgen	19	45	28 ↓	18 ↓	11 ↓	5 ↓
Enige zorgen	35	37	40	42	34 ↓	25 ↓
Veel zorgen	45	18	32 ↑	40 ↑	56 ↑	70 ↑
De stijgende besmettingscijfers*						
n		148	346	398	657	377
Geen zorgen	14	31	20	13	7	5
Enige zorgen	37	39	44	46	34	26
Veel zorgen	49	30	36	41	59	69
Nieuwe varianten van het virus						
n		141	338	386	635	361
Geen zorgen	21	35	34	22	13	6
Enige zorgen	50	39 ↓	46	55	52	54
Veel zorgen	29	26	20	24	34	40
Toenemende spanningen/onrust in de samenleving						
n		149	352	394	644	375
Geen zorgen	8	14	11 ↓	8	5	5
Enige zorgen	42	33 ↓	46	47	44	38
Veel zorgen	50	52 ↑	43	44 ↑	51	57 ↑
De afnemende werking van de vaccins						
n		141	328	389	636	369
Geen zorgen	18	23 ↓	27 ↓	23 ↓	13 ↓	8 ↓
Enige zorgen	55	48	54 ↑	55	56	59
Veel zorgen	27	28	20	22	31 ↑	33 ↑
De vaccinatiegraad in de rest van de wereld						
n		129	320	370	622	358
Geen zorgen	24	51 ↑	36	26	15	5
Enige zorgen	40	31	42	48	42	35
Veel zorgen	36	18	23	25	43	60
De vaccinatiegraad in bepaalde gebieden in Nederland*						
n		135	331	370	627	366
Geen zorgen	23	43	34	25	16	8
Enige zorgen	40	43	40	46	39	32
Veel zorgen	37	14	26	30	45	60

* Item alleen opgenomen in 10-meting

Tabel 18 Vraag 19: Op welk gebied is de samenleving volgens jou het hardste geraakt door de coronacrisis? Of welke groep mensen is door de crisis het hardste geraakt? Je kunt maximaal 3 antwoorden aankruisen. - %

	Noord- Brabant	18-29 jaar	30-44 jaar	45-54 jaar	55-69 jaar	70+
n		164	369	411	679	384
De lichamelijke gezondheid van mensen	11	10	8	10	14	12
De mentale gezondheid van mensen	22	38	27	21	17	13
Sociaal contact tussen mensen / eenzaamheid door de crisis	24	20	23	23	24	30
Werk situatie van mensen (bijvoorbeeld thuiswerken of baanonzekerheid)	4	4	7	4	4	4
Onderlinge solidariteit tussen groepen / tweedeling in de maatschappij	25	22	28	24	26	26
Thuis situatie/gezinsleven van mensen	8	7	10	7	8	5
De economie	20	27	24	21	19	11
De horecasector	26	34	26	28	25	20
De cultuursector	8	5	11	11	9	5
ZZP'ers	4	4	3	4	4	6
De studie voortgang van studenten	5	8	5	5	3	5
Het voortgezet onderwijs	3	5	2	4	2	2
Het onderwijs van (mijn) basisschoolkinderen	5	4	7	3	6	6
Kwetsbare / eenzame personen	24	20	20	23	24	30
Oudere mensen	24	12	17	22	27	38
Jongeren	11	15	11	17	8	7
Ziekenhuiszorg (denk aan de druk op de zorg door coronapatiënten en IC-bezetting, het uitstellen van zorgbehandelingen)	58	48	44	56	66	70
Op een ander gebied	2	3	2	1	2	1
De samenleving is niet hard geraakt door de coronacrisis	1	2	2	1	1	1

Bijlage B Resultaten uitgesplitst naar Brabantse veiligheidsregio's

In deze bijlage vindt u de **resultaten van de 10^e meting** uitgesplitst naar veiligheidsregio's. We hebben getoetst of de resultaten van deze groepen Brabanders significant afwijken van elkaar. Of een resultaat significant afwijkt is afhankelijk van de grootte van de groep respondenten (n) en de spreiding van de antwoorden.

- **Verschillen tussen groepen:** Significante verschillen worden aangeduid met **blauw** (positieve afwijking), dan wel **oranje** (negatieve afwijking). Indien het verschil in resultaat significant afwijkt, maar niet per se positief of negatief is te noemen, zijn de verschillen aangeduid met **grijs** (neutrale afwijking).
- We hebben bij deze uitsplitsing geen vergelijking in de tijd in deze bijlage opgenomen.

1. Persoonlijke situatie

Tabel 19 Vraag 1: Hoe voel je je door de huidige situatie? Meerdere antwoorden mogelijk. - %

	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		577	892	598
Boos	13	12	13	15
Bang	4	5	5	3
Verdrietig	12	13	11	12
Gespannen/gestrest	15	15	14	16
Bezorgd	40	44	40	39
Rustig	38	36	37	40
Blij	6	5	5	7
Machteloos	28	27	28	31
Gefrustreerd	27	30	27	24
Anders	3	3	3	2

Tabel 20 Vraag 2: Hoe aangedaan ben je door de huidige situatie? - %

	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		563	867	584
Gemiddeld cijfer	5,9	6,0	5,9	5,8
1-5	37	34	36	41
6-7	39	42	39	36
8-10	24	24	25	23

Tabel 21 Vraag 3: Voel je je wel eens eenzaam of alleen? Zo ja, hoe vaak? - %

	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		577	892	598
Ja, vrijwel altijd	3	2	3	2
Ja, meestal	7	4	7	9
Soms wel, soms niet	27	26	30	25
Nee, meestal niet	32	26	30	32
Nee, vrijwel nooit	31	32	31	32

Tabel 22 Vraag 4: Kun je voor elk van onderstaande stellingen aangeven in hoeverre je het eens of oneens bent? - % (helemaal) eens

	Noord- Brabant	Brabant- Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant- Zuidoost
n		568	878	591
De huidige situatie is inmiddels (redelijk) normaal voor me geworden	40	41	39	41
Ik maak me maar weinig zorgen over de coronacrisis	15	14	15	15
Hoe langer de coronacrisis duurt, hoe zwaarder ik het heb	32	32	31	34
Ik heb er moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de huidige situatie nog gaat duren	64	65	65	61

2. Draagvlak en opvolging van de maatregelen en adviezen

Tabel 23 Vraag 6: In welke mate sta je achter deze maatregelen? - % (helemaal) wel

	Noord- Brabant	Brabant- Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant- Zuidoost
n		552	869	591
Uitbreiding mondkapjesplicht naar publieke locaties binnen waar geen coronatoegangsbewijzen gebruikt worden zoals supermarkten, winkels, pretparken en bibliotheken	60	60	62	56
Coronatoegangsbewijs nodig bij doorstroomlocaties zoals musea en kermissen	65	66	66	63
Coronatoegangsbewijs nodig op buitenterassen	40	41	40	40
Coronatoegangsbewijs nodig voor sporters en publiek van 18+ binnen, in de sportschool, bij sportlessen, zoals zaalvoetbal en zwemmen, in sportkantines.	56	56	58	54
Aanscherping thuiswerkadvies: werk minstens de helft van de werktijd thuis	68	68	69	66
1,5 meter afstand van elkaar houden	67	66	69	66

Tabel 24 Vraag 8: In welke mate heb je op dit moment vertrouwen in de adviezen en maatregelen die nu (vanaf zaterdag 6 november) gelden om het coronavirus terug te dringen? - %

	Noord- Brabant	Brabant- Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant- Zuidoost
n		538	842	567
Veel vertrouwen	2	2	2	1
Redelijk wat vertrouwen	23	21	24	24
Weinig vertrouwen	51	52	51	50
Geen vertrouwen	24	25	23	25

Tabel 25 Vraag 10: In hoeverre heb je in de afgelopen 4 weken onderstaande adviezen opgevolgd? - % *Altijd*

	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		548	863	584
Let op uw hygiëne (vaak/vaker uw handen wassen, gebruik papieren zakdoeken, zit zo min mogelijk aan uw gezicht, hoesten / niezen in ellenboog)	36	36	37	35
Geen handen schudden	53	53	53	53
Houd 1,5 meter afstand van elkaar	24	21	25	24
Blijf thuis als u last heeft van neusverkoudheid, hoesten, keelpijn of koorts	52	52	52	52
Blijf thuis als één van uw huisgenoten last heeft van koorts (geldt niet voor mensen in vitale beroepen)	52	51	50	56
Blijf thuis als je een melding hebt ontvangen via de corona-app of als je in nauw contact bent geweest met iemand die besmet is	62	68	60	62
Werk thuis als het kan en op kantoor als het nodig is	42	43	41	43
Mijd drukte onderweg en reis buiten de spits	35	35	36	34

3. Vaccinatie

Tabel 26 Vraag 11: Ben je bereid je te laten vaccineren (inenten) tegen corona of ben je al gevaccineerd? - %

	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		551	872	590
Ja, ik ben al (deels) gevaccineerd	88	90	88	86
Ja, ik laat mijzelf vaccineren	1	1	1	1
Misschien, dat hangt ervan af / ik ben er nog niet uit	3	2	4	3
Nee, ik laat mijzelf niet vaccineren	8	7	7	10

Tabel 27 Vraag 13: Wat is op jou van toepassing? - %

	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		491	781	516
Sinds ik gevaccineerd ben, houd ik me minder goed aan de adviezen en maatregelen dan daarvoor.	18	21	16	17
Sinds ik gevaccineerd ben, houd ik me beter aan de adviezen en maatregelen dan daarvoor.	6	4	6	7
Ik heb me altijd aan de adviezen en maatregelen gehouden. Het maakt niet uit dat ik gevaccineerd ben.	75	72	77	74
Ik heb me nooit aan de adviezen en maatregelen gehouden. Het maakt niet uit dat ik gevaccineerd ben	2	3	1	2

Tabel 28 Vraag 14: In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen? – % (helemaal) eens

	Noord- Brabant	Brabant- Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant- Zuidoost
n		534	849	573
Als geadviseerd zou worden om een 3e vaccinatie te nemen, zou ik dat doen**	79	79	78	81
Doordat ikzelf (volledig) gevaccineerd ben, heb ik het gevoel dat ik weer kan doen en laten wat ik wil**	29	26	30	28
Ik heb er last van dat mensen om mij heen zich niet laten vaccineren	49	48	49	51
De overheid moet haar uiterste best doen om zoveel mogelijk mensen te stimuleren zich te laten vaccineren	70	72	70	71
Ik ben voorstander van specifieke maatregelen voor ongevaccineerden	57	59	54	61
In mijn vrienden- en/of familiekring ontstaan spanningen tussen gevaccineerden en ongevaccineerden	31	33	29	31

*alleen gevraagd aan ongevaccineerden / **alleen gevraagd aan gevaccineerden

4. Werksituatie

Tabel 29 Vraag 16: In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen? – % (helemaal) eens

	Noord- Brabant	Brabant- Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant- Zuidoost
n		298	436	309
Ik maak mij zorgen over de toekomst van mijn baan/bedrijf	17	15	17	17
Mijn werkgever zorgt ervoor dat ik me op mijn werk goed kan houden aan de corona- adviezen en maatregelen	70	69	69	72
Ik maak mij zorgen om besmettingsgevaar op mijn werk	26	24	26	28
Ik ervaar druk van mijn werkgever om op kantoor te werken terwijl ik mijn werkzaamheden ook thuis zou kunnen uitvoeren	16	16	16	18
Mijn werkgever biedt mij voldoende de mogelijkheid om thuis te werken	58	62	57	54
Het huidige thuiswerkadvies (werk minstens de helft van de werktijd thuis) wordt op mijn werk niet of nauwelijks nageleefd	30	30	33	27

5. Vertrouwen

Tabel 30 Vraag 17: Hoeveel vertrouwen heb je op dit moment in de aanpak van de coronacrisis door...? - %

De rijksoverheid	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		521	828	562
Veel vertrouwen	4	4	5	4
Redelijk wat vertrouwen	33	32	34	33
Weinig vertrouwen	37	38	38	36
Geen vertrouwen	25	27	24	26
De gemeente	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		474	772	511
Veel vertrouwen	4	3	4	3
Redelijk wat vertrouwen	36	35	37	34
Weinig vertrouwen	38	40	38	37
Geen vertrouwen	22	22	21	25
RIVM	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		514	826	558
Veel vertrouwen	11	11	10	10
Redelijk wat vertrouwen	43	43	44	41
Weinig vertrouwen	26	27	27	24
Geen vertrouwen	21	19	18	25
De gezondheidszorg (ziekenhuizen, huisartsen)	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		523	832	563
Veel vertrouwen	32	35	30	33
Redelijk wat vertrouwen	48	47	51	45
Weinig vertrouwen	12	11	11	12
Geen vertrouwen	8	7	8	10
GGD	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		513	815	551
Veel vertrouwen	16	18	15	14
Redelijk wat vertrouwen	51	48	53	51
Weinig vertrouwen	20	21	20	19
Geen vertrouwen	14	13	12	16
De veiligheidsregio	Noord-Brabant	Brabant-Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant-Zuidoost
n		468	751	504
Veel vertrouwen	7	7	6	8
Redelijk wat vertrouwen	45	46	45	45
Weinig vertrouwen	30	28	32	28
Geen vertrouwen	18	19	17	19

6. Zorgen door en impact van de coronacrisis

Tabel 31 Vraag 33: In hoeverre maak je je op dit moment zorgen over ... - %

	Noord- Brabant	Brabant- Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant- Zuidoost
Mijn lichamelijke gezondheid of die van mijn gezinsleden				
n		517	800	550
Geen zorgen	38	41	36	40
Enige zorgen	47	44	49	46
Veel zorgen	15	15	15	14
De lichamelijke gezondheid van familie of vrienden				
n		518	806	546
Geen zorgen	30	28	30	31
Enige zorgen	53	55	53	51
Veel zorgen	18	16	17	18
Mijn geestelijke / mentale gezondheid				
n		499	791	536
Geen zorgen	54	58	54	50
Enige zorgen	31	30	31	33
Veel zorgen	15	12	15	17
De geestelijke / mentale gezondheid van anderen				
n		489	768	522
Geen zorgen	19	19	19	19
Enige zorgen	53	53	54	52
Veel zorgen	28	28	27	29
De gevolgen van de crisis voor de economie				
n		518	818	543
Geen zorgen	15	16	14	17
Enige zorgen	48	48	47	48
Veel zorgen	37	37	38	35
Een kwetsbaar / eenzaam persoon in mijn omgeving				
n		376	642	430
Geen zorgen	25	24	24	27
Enige zorgen	50	54	51	45
Veel zorgen	25	22	25	28
Ouderen en kwetsbare mensen in het algemeen				
n		523	832	562
Geen zorgen	12	12	11	12
Enige zorgen	51	51	52	50
Veel zorgen	37	37	37	38
Reguliere zorg en hulp in ziekenhuizen (o.a. uitstellen van zorgbehandeling)				
n		515	825	556
Geen zorgen	7	7	7	7
Enige zorgen	36	32	35	40
Veel zorgen	57	62	58	53
Zorg en hulp aan corona-patiënten in ziekenhuizen				
n		505	797	534
Geen zorgen	19	19	18	20
Enige zorgen	45	43	47	41
Veel zorgen	37	38	35	39
Overige zorg en hulp (zoals thuiszorg)				
n		464	728	498
Geen zorgen	23	23	23	23
Enige zorgen	47	45	49	46

	Noord- Brabant	Brabant- Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant- Zuidoost
Veel zorgen	30	32	29	31
Hoe lang deze situatie nog gaat duren, de duur van deze crisis				
n		523	827	557
Geen zorgen	7	6	7	7
Enige zorgen	42	44	42	41
Veel zorgen	51	50	52	52
Andere mensen die zich niet aan de maatregelen en adviezen houden				
n		517	822	546
Geen zorgen	19	19	18	22
Enige zorgen	35	38	34	34
Veel zorgen	45	43	48	44
De stijgende besmettingscijfers*				
n		528	830	559
Geen zorgen	14	15	13	15
Enige zorgen	37	37	39	35
Veel zorgen	49	49	48	50
Nieuwe varianten van het virus				
n		503	812	535
Geen zorgen	21	23	19	22
Enige zorgen	50	47	52	48
Veel zorgen	29	30	29	30
Toenemende spanningen/onrust in de samenleving				
n		527	840	557
Geen zorgen	8	5	9	9
Enige zorgen	42	47	40	41
Veel zorgen	50	48	51	50
De afnemende werking van de vaccins				
n		509	808	536
Geen zorgen	18	17	17	20
Enige zorgen	55	55	55	55
Veel zorgen	27	27	28	25
De vaccinatiegraad in de rest van de wereld				
n		486	786	519
Geen zorgen	24	25	23	26
Enige zorgen	40	40	40	40
Veel zorgen	36	34	37	34
De vaccinatiegraad in bepaalde gebieden in Nederland				
n		499	796	523
Geen zorgen	23	24	22	25
Enige zorgen	40	40	41	37
Veel zorgen	37	35	37	38

* Item alleen opgenomen in 10-meting

Tabel 32 Vraag 19: Op welk gebied is de samenleving volgens jou het hardste geraakt door de coronacrisis? Of welke groep mensen is door de crisis het hardste geraakt?
Je kunt maximaal 3 antwoorden aankruisen. - %

	Noord- Brabant	Brabant- Noord	Midden- en West-Brabant	Brabant- Zuidoost
n		546	867	584
De lichamelijke gezondheid van mensen	11	8	13	10
De mentale gezondheid van mensen	22	24	21	23
Sociaal contact tussen mensen / eenzaamheid door de crisis	24	20	26	25
Werksituatie van mensen (bijvoorbeeld thuiswerken of baanonzekerheid)	4	4	3	6
Onderlinge solidariteit tussen groepen / tweedeling in de maatschappij	25	28	24	24
Thuisituatie/gezinsleven van mensen	8	7	7	9
De economie	20	20	20	21
De horecasector	26	27	28	24
De cultuursector	8	10	7	8
ZZP'ers	4	3	3	6
De studievoortgang van studenten	5	4	4	6
Het voortgezet onderwijs	3	3	3	3
Het onderwijs van (mijn) basisschoolkinderen	5	5	6	4
Kwetsbare / eenzame personen	24	24	25	22
Oudere mensen	24	25	25	22
Jongeren	11	14	10	10
Ziekenhuiszorg (denk aan de druk op de zorg door coronapatiënten en Ic-bezetting, het uitstellen van zorgbehandelingen)	58	60	55	59
Op een ander gebied	2	2	2	1
De samenleving is niet hard geraakt door de coronacrisis	1	0	2	2

Bijlage C Achtergrondkenmerken

Achtergrondkenmerken respondenten

Hieronder geven we in tabellen de achtergrondkenmerken van de **2.079** respondenten die aan dit onderzoek hebben meegewerkt. De gepresenteerde gegevens zijn ongewogen.

Tabel 33 Respons naar geslacht

	n	%
Vrouw	1.090	52
Man	989	48
<i>Onbekend</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal	2.079	100

Tabel 34 Respons naar leeftijd

	n	%
18 – 29 jaar	174	8
30 – 44 jaar	387	19
45 – 54 jaar	425	20
55 – 69 jaar	701	34
70 jaar en ouder	392	19
<i>Onbekend</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal	2.079	100

Tabel 35 Respons naar opleidingsniveau

	n	%
Laag	489	24
Midden	885	43
Hoog	705	34
<i>Onbekend</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal	2.079	100

Tabel 36 Respons naar veiligheidsregio

	n	%
Brabant-Noord	577	28
Midden- en West-Brabant	892	43
Brabant-Zuidoost	598	29
<i>Onbekend</i>	<i>12</i>	<i>1</i>
Totaal	2.079	100

Bijlage D Vragenlijst 10-meting

Voorstel Vragenlijst 10-meting

Monitor Maatschappelijke effecten coronavirus

Het PON & Telos | versie 04.11.2021

Uitgezet onder online panels: Brabantpanel en panel PanelClix.

Vragenlijst effecten coronavirus

Welkom bij deze nieuwe vragenlijst. In september stuurden we je de 9e vragenlijst over dit thema.

Enkele vragen uit deze 10e vragenlijst hebben we je in eerdere onderzoeken ook al voorgelegd. We vragen je deze opnieuw te beantwoorden. Op die manier kunnen we kijken of er verschillen zijn in de Brabantse samenleving ten opzichte van de eerdere metingen.

Hoe gaat het met jou en wat is jouw persoonlijke situatie?

In dit blok staan vragen over hoe je op dit moment jouw situatie in jouw buurt en leefomgeving ervaart en hoe die veranderd is als gevolg van het coronavirus.

1. Hoe voel je je door de huidige situatie? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Boos	☐ Rustig
☐ Bang	☐ Blij
☐ Verdrietig	☐ Machteloos
☐ Gespannen/gestrest	☐ Gefrustreerd
☐ Bezorgd	☐ Anders, namelijk.....

2. Hoe aangedaan ben je door de huidige situatie?

Geef een cijfer van 1 (helemaal niet) tot en met 10 (heel erg).

- | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | weet niet/
geen mening |
|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|---------------------------|
| ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |

3. Voel je je wel eens eenzaam of alleen? Zo ja, hoe vaak?

☐ Ja, vrijwel altijd	☐ Nee, meestal niet
☐ Ja, meestal	☐ Nee, vrijwel nooit
☐ Soms wel, soms niet	

4. Kun je voor elk van onderstaande stellingen aangeven in hoeverre je het ermee eens of oneens bent?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens, niet oneens	Oneens	Helemaal oneens	Weet niet / geen mening
De huidige situatie is inmiddels (redelijk) normaal voor me geworden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak me maar weinig zorgen over de coronacrisis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hoe langer de coronacrisis duurt, hoe zwaarder ik het heb	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ik heb er moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de huidige situatie nog gaat duren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

5. In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen:

	Helemaal eens	Eens	Niet eens, niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb weinig controle over de dingen die me overkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Sommige van mijn problemen zijn met geen mogelijkheid op te lossen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel me vaak hulpeloos bij het omgaan met de problemen van het leven	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan ongeveer alles als ik mijn zinnen erop gezet heb	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb het gevoel dat ik een richting en een doel heb in het leven	☐	☐	☐	☐	☐
Ik geniet ervan om plannen te maken en uit te voeren	☐	☐	☐	☐	☐
Er zijn genoeg mensen op wie ik in geval van narigheid kan terugvallen	☐	☐	☐	☐	☐
Vaak voel ik me in de steek gelaten	☐	☐	☐	☐	☐
Wanneer ik daar behoefte aan heb, kan ik altijd bij mijn vrienden terecht	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind mijn kring van vrienden en kennissen te beperkt	☐	☐	☐	☐	☐

6. Vanaf afgelopen zaterdag 6 november zijn er enkele nieuwe maatregelen ingevoerd en zijn enkele adviezen aangescherpt. In welke mate sta je achter deze maatregelen en adviezen?

	Helemaal wel	Wel	Neutraal	Niet	Helemaal niet	Weet niet / geen mening
Uitbreiding mondkapjesplicht naar publieke locaties binnen waar geen coronatoegangsbewijzen gebruikt worden zoals supermarkten, winkels, en bibliotheken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coronatoegangsbewijs nodig bij doorstroomlocaties zoals musea en kermissen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coronatoegangsbewijs nodig op buitenterrassen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coronatoegangsbewijs nodig voor sporters van 18+ binnen, in de sportschool, bij sportlessen, zoals zaalvoetbal en zwemmen, in sportkantines.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aanscherping thuiswerkadvies: werk minstens de helft van de werktijd thuis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1,5 meter afstand van elkaar houden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Kan je aangegeven waarom je niet achter één of meerdere maatregelen of adviezen staat?

8. In welke mate heb je op dit moment vertrouwen in de adviezen en maatregelen die nu (dus vanaf zaterdag 6 november) gelden om het coronavirus terug te dringen?

- ☐ Veel vertrouwen
- ☐ Redelijk wat vertrouwen
- ☐ Weinig vertrouwen
- ☐ Geen vertrouwen
- ☐ Weet niet / geen mening

9. Wat zou het kabinet volgens jou op dit moment moeten doen om uit deze coronacrisis te komen? (omschrijf je antwoord in maximaal 250 karakters)

- ☐ Weet ik niet

10. In hoeverre heb je in de afgelopen 4 weken onderstaande adviezen opgevolgd?

	Altijd	Meestal wel	Meestal niet	Nooit	NVT
Let op uw hygiëne (vaak/vaker uw handen wassen, gebruik papieren zakdoeken, zit zo min mogelijk aan uw gezicht, hoesten / niezen in elleboog)	☐	☐	☐	☐	☐
Geen handen schudden	☐	☐	☐	☐	☐
Houd 1,5 meter afstand van elkaar	☐	☐	☐	☐	☐
Blijf thuis als u last heeft van neusverkoudheid, hoesten, keelpijn of koorts	☐	☐	☐	☐	☐
Blijf thuis als één van uw huisgenoten last heeft van koorts (geldt niet voor mensen in vitale beroepen)	☐	☐	☐	☐	☐
Blijf thuis als je een melding hebt ontvangen via de corona-app of als je in nauw contact bent geweest met iemand die besmet is	☐	☐	☐	☐	☐
Werk thuis als het kan en op kantoor als het nodig is	☐	☐	☐	☐	☐
Mijd drukte onderweg en reis buiten de spits	☐	☐	☐	☐	☐

VACCINATIE

11. Ben je bereid je te laten vaccineren (inenten) tegen corona of ben je al gevaccineerd?

- ☐ Ja, ik ben al (deels) gevaccineerd
- ☐ Ja, ik laat mijzelf nog vaccineren
- ☐ Misschien, dat hangt ervan af / ik ben er nog niet uit
- ☐ Nee, ik laat mijzelf niet vaccineren

[indien Misschien of Nee]

12. Kan je aangeven waarom je twijfelt om je te laten vaccineren of jezelf niet laat vaccineren?

Meerdere antwoorden mogelijk.

[antwoorden randomiseren]

- ☐ De mogelijke bijwerkingen van het vaccin op lange termijn
- ☐ Ik wil niet gevaccineerd worden vanwege de mogelijke ziekteverschijnselen direct na de vaccinatie
- ☐ Het vaccin werkt minder goed of helemaal niet bij mij vanwege medische redenen

- ☐ Ik heb het coronavirus al gehad
- ☐ Ik geloof niet in de werking / effectiviteit van het vaccin
- ☐ Ik wil niet gevaccineerd worden vanwege religieuze redenen
- ☐ Ik vertrouw het vaccin niet omdat het te snel is ontwikkeld
- ☐ Andere reden, namelijk

[alleen voor gevaccineerden]

13. Wat is op jou van toepassing?

- ☐ Sinds ik gevaccineerd ben, houd ik me minder goed aan de adviezen en maatregelen dan daarvoor.
- ☐ Sinds ik gevaccineerd ben, houd ik me beter aan de adviezen en maatregelen dan daarvoor.
- ☐ Ik heb me altijd aan de adviezen en maatregelen gehouden. Het maakt niet uit dat ik gevaccineerd ben.
- ☐ Ik heb me nooit aan de adviezen en maatregelen gehouden. Het maakt niet uit dat ik gevaccineerd ben

14. In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens, niet oneens	Oneens	Helemaal oneens	Weet niet / geen mening
<i>[alleen voor ongevaccineerden]</i>						
Door de invoering van het coronatoegangsbewijs voel ik me gediscrimineerd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>[alleen voor gevaccineerden]</i>						
Als geadviseerd zou worden om een boosterprik (3 ^e vaccinatie) te nemen, zou ik dat doen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>[alleen voor gevaccineerden]</i>						
Doordat ikzelf (volledig) gevaccineerd ben, heb ik het gevoel dat ik weer kan doen en laten wat ik wil	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb er last van dat mensen om mij heen zich niet laten vaccineren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De overheid moet haar uiterste best doen om zoveel mogelijk mensen te stimuleren zich te laten vaccineren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben voorstander van specifieke maatregelen voor ongevaccineerden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In mijn vrienden- en/of familiekring ontstaan spanningen tussen gevaccineerden en ongevaccineerden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

WERKSITUATIE

15. Werk of studeer je? Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Ja, ik werk in loondienst
- ☐ Ja, ik ben ZZP'er
- ☐ Ja, ik ben ondernemer
- ☐ Ja, ik studeer
- ☐ Nee

[indien loondienst, ZZP'er of ondernemer]

16. In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?

Als een situatie niet op jouw van toepassing is (omdat je bijvoorbeeld niet op je werklocatie komt maar thuiswerkt, dan kan je Niet van toepassing aankruisen.

	Niet van toepassing	Helemaal eens	Eens	Niet eens, niet oneens	Oneens	Helemaal oneens	Weet niet / geen mening
Ik maak mij zorgen over de toekomst van mijn baan/bedrijf	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn werkgever zorgt ervoor dat ik me op mijn werk goed kan houden aan de corona-adviezen en maatregelen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak mij zorgen om besmettingsgevaar op mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ervaar druk van mijn werkgever om op kantoor te werken terwijl ik mijn werkzaamheden ook thuis zou kunnen uitvoeren	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn werkgever biedt mij voldoende de mogelijkheid om thuis te werken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het huidige thuiswerkadvis (werk minstens de helft van de werktijd thuis) wordt op mijn werk niet of nauwelijks nageleefd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

VERTROUWEN

17. Hoeveel vertrouwen heb je op dit moment in de aanpak van de coronacrisis door:

	Veel vertrouwen	Redelijk wat vertrouwen	Weinig vertrouwen	Geen vertrouwen	Weet niet / geen mening
De rijksoverheid	☐	☐	☐	☐	☐
De gemeente	☐	☐	☐	☐	☐
RIVM	☐	☐	☐	☐	☐
De gezondheidszorg (ziekenhuizen, huisartsen)	☐	☐	☐	☐	☐
GGD	☐	☐	☐	☐	☐
De veiligheidsregio	☐	☐	☐	☐	☐

ZORGEN

18. In hoeverre maak je je op dit moment zorgen over...

	Geen zorgen	Enige zorgen	Veel zorgen	Niet van toepassing	Weet niet / geen mening
Mijn lichamelijke gezondheid of die van mijn gezinsleden	☐	☐	☐	☐	☐
De lichamelijke gezondheid van familie of vrienden	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn geestelijke / mentale gezondheid	☐	☐	☐	☐	☐
De geestelijke / mentale gezondheid van anderen	☐	☐	☐	☐	☐
De gevolgen van de crisis voor de economie	☐	☐	☐	☐	☐
Een kwetsbaar / eenzaam persoon in mijn omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
Ouderen en kwetsbare mensen in het algemeen	☐	☐	☐	☐	☐
Reguliere zorg en hulp in ziekenhuizen (o.a. uitstellen van zorgbehandelingen)	☐	☐	☐	☐	☐
Zorg en hulp aan corona-patiënten in ziekenhuizen	☐	☐	☐	☐	☐

Overige zorg en hulp (zoals thuiszorg)	☐	☐	☐	☐	☐
Hoe lang deze situatie nog gaat duren, de duur van deze crisis	☐	☐	☐	☐	☐
Andere mensen die zich niet aan de maatregelen en adviezen houden	☐	☐	☐	☐	☐
De stijgende besmettingscijfers	☐	☐	☐	☐	☐
Nieuwe varianten van het virus	☐	☐	☐	☐	☐
Toenemende spanningen/onrust in de samenleving	☐	☐	☐	☐	☐
De afnemende werking van de vaccins	☐	☐	☐	☐	☐
De vaccinatiegraad in de rest van de wereld	☐	☐	☐	☐	☐
De vaccinatiegraad in bepaalde gebieden In Nederland	☐	☐	☐	☐	☐

19. Op welk gebied is de samenleving volgens jou het hardste geraakt door de coronacrisis? Of welke groep mensen is door de crisis het hardste geraakt?

Je kunt maximaal 3 antwoorden aankruisen.

- ☐ De lichamelijke gezondheid van mensen
- ☐ De mentale gezondheid van mensen
- ☐ Sociaal contact tussen mensen / eenzaamheid door de crisis
- ☐ Werksituatie van mensen (bijvoorbeeld thuiswerken of baanonzekerheid)
- ☐ Onderlinge solidariteit tussen groepen / tweedeling in de maatschappij
- ☐ Thuissituatie/gezinsleven van mensen
- ☐ De economie
- ☐ De horecasector
- ☐ De cultuursector
- ☐ ZZP'ers
- ☐ De studievoortgang van studenten
- ☐ Het voortgezet onderwijs
- ☐ Het onderwijs van (mijn) basisschoolkinderen
- ☐ Kwetsbare / eenzame personen
- ☐ Oudere mensen
- ☐ Jongeren
- ☐ Ziekenhuiszorg (denk aan de druk op de zorg door coronapatiënten en Ic-bezetting, het uitstellen van zorgbehandelingen)
- ☐ Op een ander gebied, namelijk.....
- ☐ De samenleving is niet hard geraakt door de coronacrisis

20. Als je wilt, kun je hieronder jouw antwoord toelichten.

Door de coronacrisis zijn er een hoop dingen veranderd in ons dagelijks leven, in de manier waarop we omgaan met anderen en in de manier waarop we denken en doen. Zo schudden we elkaar niet meer de hand, dragen we mondkapjes als we naar de winkel gaan en werkt een deel van de mensen al lange tijd helemaal of gedeeltelijk thuis. Sommige mensen komen al sinds het begin van de crisis nauwelijks nog de deur uit, anderen zijn bang voor nieuwe besmettingen. De crisis heeft voor ons allemaal in meer of mindere mate gevolgen gehad.

- 21. Stel je jouw leven voor over een paar jaar. Denk je dat er bepaalde blijvende veranderingen zullen zijn in jouw persoonlijke houding en/of gedrag door de coronacrisis?** Zo ja, kan je hieronder kort omschrijven wat er voor jou blijvend zal veranderen door de coronacrisis? **(maximaal 250 karakters)**

☐ Niets zal blijvend veranderen

- 22. Heb je tot slot nog opmerkingen over deze vragenlijst of over dit onderwerp?**
Deze kun je hieronder kwijt.

Hartelijk dank voor je medewerking!

OPGERICHT IN
1947

GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING

STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

30

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN

MET UNIVERSEITEN EN ANDERE
KENNISINSTELLINGEN

SPECIFIEKE THEMA'S

- > VEERKRACHT
- > RUIMTE EN ENERGIE
- > OMGEVING
- > ARBEID
- > CULTUUR
- > ERFGOED
- > MIGRATIE
- > PARTICIPATIE
- > JEUGD
- > STURING

ONZE OPDRACHTGEVERS

- > PROVINCIES
- > GEMEENTEN
- > ZORG- EN WELZIJNSINSTELLINGEN
- > FONDSEN

Over Het PON & Telos

Maatschappelijke besluitvorming verbeteren

Wij zijn een sociale kennisonderneming in het hart van de samenleving. We beschouwen het als onze opdracht om maatschappelijke besluitvorming te verbeteren. Dat doen we door wetenschappelijke kennis met kennis van de praktijk te verbinden. We zijn van data, feiten en cijfers, maar geven die altijd een gezicht. Waarbij iedere stem telt. Voorkeuren en meningen halen we op, onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methoden. Daarbij zijn we altijd gericht op duurzaamheid: de harmonieuze verbinding tussen sociale, ecologische en economische doelstellingen. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van samenleven, nu en in de toekomst.

Met een multidisciplinair en creatief team van bijna 30 adviseurs en onderzoekers werken we vooral voor lokale en regionale overheden in Nederland (met een sterke kennispositie in Noord-Brabant), maar ook voor corporaties, banken, zorg- en welzijnsinstellingen, fondsen en maatschappelijke organisaties. We werken daarbij intensief samen met universiteiten en andere kennisinstellingen en zijn officieel partner van Tilburg University. Met onze kennis en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.